

SUVANNON

SEUTU

SAKKOLAN, METSÄPIRTIN JA VUOKSELAN PITÄJÄLEHTI

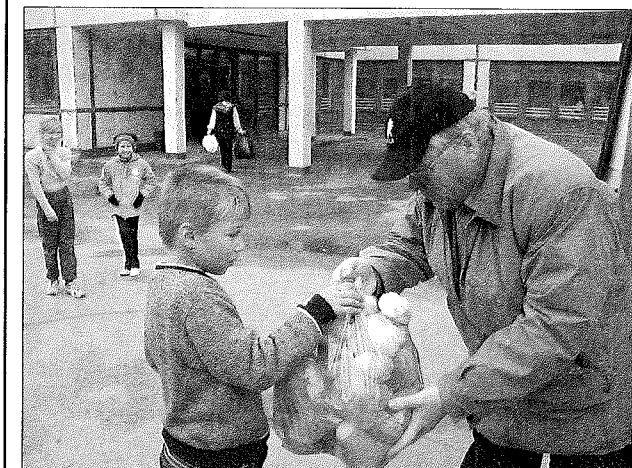
Sukukouksten kulta-aika oli taas kesällä. Kuvassa koolla Metsäpirtin Peltosia.

SUVANNON YMPÄRISTÖN
KOTISEUTULEHTI

N:o 7 * 2006
MARRASKUU

Syysvierailulla Sakkolassa

Sakkola-Säätiön edustajat vierailivat pari viikkoa sitten entisillä kotikonnuilla neuvottelemassa ensi kesän Sakkola-juhlien pidosta.

Kirkonkylän koululla otettiin tuliaiset, lelut ja vaatteet, mielihyvin vastaan.

SUVANNON SEUTU nro 7/2006:

* Neuvottelumatkalla kannaksella, s. 4-5	* Onko kiire?, s. 15
* Suvannon seudun pitäjäyhteistyö jatkuu, s.6	* Kinkun suolaus, s. 15
* Vanhoja tilikirjoja Sakkola-Museolle, s. 7	* Matkalla kauko-Karjalaan, s. 16-17
* Ihme-Mikon perunat, s.7	* Kasarmilaiset kasarmikaupungissa, s. 18-19
* Hautajaisperinteet, s. 8-10	* Matkalla Vaskelassa vuonna 2006, s. 20-21
* Vuokselan hautausmaat, s. 10-11	* Sukukokouksia, s. 22-27
* Karjalaisia perinteitä, s.12	* Merkkipäiviä, s. 28-29
* Virkin virkkeet, s. 13	* Kyläkirjoja, s. 30
* Karjalaseura juhli Tammelassa, s. 14	* Yhteystietoja, s. 32

**HAPARAISTEN,
KELJAN JA
PURPUAN KYLIEN
KYLÄKIRJAA
KOOTAAN
PARHAILLAAN!**

Allekirjoittaneille yhdys-
henkilöille toivotaan materiaalia,
esimerkiksi lyhyitä kertomuksia,
kuvia, valokuvia yms.
Kysy meiltä asiasta myös
tarvittaessa lisätietoja!

Aila Alanen,
Ollilantie 16, 37500 Lempäälä,
puh. 03- 3752 852, 040-707 6164,
aila.alanen@lempaala.fi

Hannu Turkkinen, Turkkisentie
12, 37500 Lempäälä
puh. 03-3752 525, 040-581 4398,
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Hannu Paukku,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
puh. 02-762 8152, 0500-741 296,
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Sakkola-Säätiön pyynnöstä kerätään
tietoja suunnitteilla olevaa kirjaa varten kylistä
Haitemaa, Lupra ja Pannusaari.

Kaikki tiedot, muistelut, valokuvat yms.
materiaali on tervetullutta!

Laita mukaan lähettäjän yhteystiedot
ja mahdollisimman tarkat tiedot kuvien henkilöistä ym.

Lisätietoja antavat yhteyshenkilöt
Eino Naskali

Ollilantie 2, 37500 Lempäälä puh. 03-3750 574

Anneli Kuisma

Kuismantie 4, 37550 Lempäälä puh. 03-3748 410

Aineisto seuraavaan Suvannon Seutuun
pe 1.12.2006 mennessä!
Teemana mm. evakkoajien joulunvietto
- muistele, kirjoita!

PAUKUN PALSTA

Suvannon seutu – pietarilaisten lomaparatiisi

Terijoen hiekkarannat ja alueen suomalaisen rauhallinen maalaisilma-
piiri olivat Venäjän vallan aikana pietarilaisten rikkaiden suosimia lomakohteita. Siellä oli runsaasti pietarilaisten loma-asuntoja ja kesäisin seuraelämä oli varsin vilkasta. Nyt Pietarin kaupunki on lähes nielaissut Terijoen itäiset alueet ja ne ovat kaupunkimaisesti asuttuja.

Nykyisin Käkisalmen alue ja varsin-
kin Suvannon seudut ovat pietarilaisten ja muidenkin venäläisten lomalaisten suosiossa. Uusia lomakeskuksia ja hotelleja nousee kuin sieniä sateella. Muutama vuosi sitten avattiin Kannaksen ensimmäinen hiihtokeskus Valkjärven Mustaojan maastoon. Viime jouluna aloitti toimintansa Raudun Maanselän kylässä Igoran hiihtokeskus.

Kesäisiä lomanviettopaikkoja on entisen Sakkolan alueella ja sen lähialueilla vaikka millä mitalla. Vanhin lienee Kiviniemen kosken partaalla oleva Losevskajan lomakeskus, joka rakennettiin 1970-luvulla Moskovan olympialaisia varten. Alue rakennuksineen on päässyt pahasti rapistumaan, mutta nyt siellä on aloitettu kunnostustyöt. Aivan Losevskajan naapurissa kosken niskalla sijaitsee korkeatasoinen hotelli ja ravintoa Dobryi Los.

Lähelle Suvannon rantaa Röykkylään Vullin maille rakennettu tasokas mökkikylä ja lomakeskus Green Village on toiminut muutamia vuosia. Viime elokuussa avattiin Sakkolan kirkonkylää vastapäätä Ojaniemen Suenhännässä aivan Suvannon rannassa vieläkin tasokkaampi lomailukeskus Datsha. Datshassa on komea kaksikerroksinen hotelli sekä runsas määrä erilaisia hirsimökkejä. Näissä molemmissa

Hannu Turkkinen ja Hannu Paukku Losevon hotellinjohtaja Sofia Lipchanskajan puheilla.

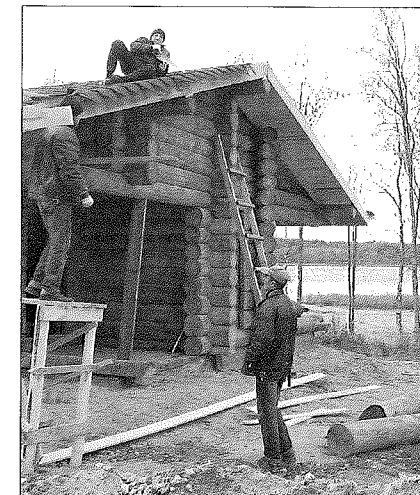
lomakeskuksissa on tarjolla vaikka mitä toimintoja, uimaranta, uimahalli, liikuntahalli, minigolf, tennis, mönkijäajelut, moottorikelkkailu jne.

Hovinkylässä Kasakkamäen päällä entisen kansakoulun läheisyydessä on jo useampia vuosia toiminut Pietarin puhelinlaitoksen koulutus- ja lomakeskus.

Rautuun on aivan viime vuosina avattu kaksikin laadukasta hotellia. Majoitus- ja lomailumahdollisuuksia on Sakkolan lähiseuduilla siis varsin runsaasti, mutta myös hinnat ovat nousseet lähes pilviin.

Hotellien ja lomakeskusten lisäksi Suvannon rannat ja vesistöjen lähialueet ovat täyttyneet yksityisten pietarilaisten kesämökeistä, datshoista. Taipaleenjoen molemmat rannat alkavat olla jo niin täyteen rakennettuja, ettei sieltä tahdo löytyä sellaista yleistä rantaa, mistä ihailla kosken kuohuja ja veden voimakasta virtaa.

Keljaan, osittain meidän Suvannon lietteen pelloille, on rakennettu laaja ainakin kymmenen mökin mökkikylä. Kyselimme mökkien rakentajilta, kuka ne omistaa. Rakennusmiehet eivät tieneet, kuka mökit omistaa; he vaan tekivät työtään. Hiekkakin on ajettu Runteenmäeltä Suvantoon ja näin laajennettu rantaa. Venäläiset ajavat hiekkaa järveen, meillä on tapana ruopata maata järvestä pois.

Keljassa rakennettiin komeita hirsihuviloita.

Pietarilaisten liikkuminen Suvannon seudun loma-alueelle paranee huomattavasti lähi vuosina. Raudun kunnanjohtajan Aleksandr Sokolovin mukaan Pietarista Raudun ja Sakkolan kautta Käkisalmeen on suunniteltu uusi ”moottoritie”, jonka rakentaminen on jo aloitettu Pietarin päästä.

Mietityttää, minkälaisia kiistoja syntyy, kun maita ja tontteja aletaan siirtää niiden oikeille omistajille.

Hannu J. Paukku

Sakkola-Säätiön
valtuuskunnan puheenjohtaja
Harjatie 5, 32210 LOIMAA
p. 02-7628152, GSM 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Neuvottelumatka varmisti Sakkola-juhlat 2007 kannakselle

Sakkola-Säätiön edustajien loka-kuinen neuvottelumatka Venäjälle varmisti, että ensi kesän pitäjäjuhla voidaan järjestää Sakkolassa heinäkuun viimeisenä viikonvaihteena 2007. Pääjuhla on lauantaina 28.7. alkaen jumalanpalveluksella Sakkolan entisellä kirkkomaalla ja jatkuen sen jälkeen päiväjuhalla Kiviniemessä Losevo-hotellilla ja Kiviniemen kosken rantamalla.

Käkisalmen piirin varajohtaja ja Raudun kunnanjohtaja Aleksandr Sokolov vahvisti tapaamiseen liittyneessä neuvonpidossa, että suomalaiset ovat tervetulleita alueelle pitäjäjuhlia viettämään. Käkisalmen piirihallinnon edustajia ja Venäläisten kuntien osallistui Sakkola-Säätiön tarjoamille ystävyssillallisille peräti 16 hengen delegaatio, joka yksissä tuumin toivotti karjalaisväen kesäisille juhlille kannakselle. Venäläisviranomaisille esitettiin myös Sakkola-Säätiön ja suomalaisten ystävyyskuntien puolesta vastavierailukutsu Suomeen.

Kesän Sakkola-juhlille odotetaan useampaa sataa henkeä kotiseutumatalaisia. Neuvottelumatkan aikana kierrettiin katsastamassa paikallisia majoitusmahdollisuuksia.

Esimerkiksi Sudenhännän majoitusalue Röykkylässä oli uudistettu komeaan kuntoon ja hotelli Losevossakin Kiviniemessä tehtiin remontitöitä. Hotellin johtaja Sofia Liptchanskaja esitteli yläkerran baaritiloja laajentavaa remonttia ja myös alimmainen, rannan läheinen hotellin majoitusosa remontoidaan kesäksi.

Erikokoisia majoitustiloja nähtiin Muolaan Kuusan majatalosta Raudun Igoran laskettelukeskukseen, Kiviniemen Green Villageen ja Hotelli Hirveen. Myös losevolainen liikemies Sasha Kulikov saattaa saada omia majoitustilojaan valmiiksi ensi kesäksi.

Käkisalmen piirihallinnon ja kuntien edustajia saapui 16 henkeä tapaamaan Sakkola-Säätiön väkeä ensi kesän juhlien tiimoilta. Suomalaiset toivotettiin tervetulleeksi Sakkola-juhlien pitoon.

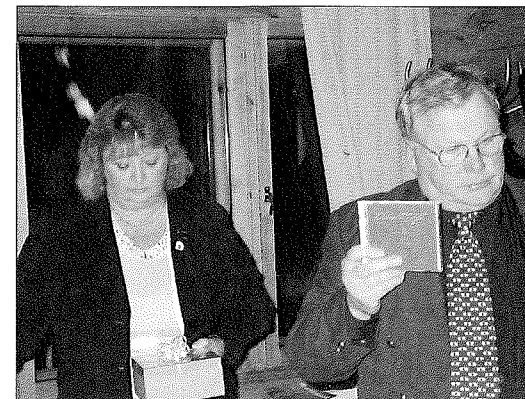
Sakkola-Säätiön 60-vuotisen ja Suvannon Seudun 50-vuotisen taipaleen kunniaksi on siis luvassa ensi suvelle suuret juhlat Sakkolassa. Tiedotamme

matkajärjestelyistä lisää tulevaisuuden numeroissa, mutta päivämäärä kannattaa jo nyt merkitä almanakkaan!

Marjo Ristilä-Toikka

Hannu Turkkisen tervehdystä tulkkua Maria Kinnunen. Oikealla Käkisalmen hallintojohtaja Pozdjakov Vladimir Leonidovich ja Aleksandr Sokolov.

Pelimanni Juho Koirasen muistolevy annettiin lahjana venäläiskuntien edustajille. Ja vastalahjoja saatiin.

Sakkolan kirkonkylän koululaiset saivat leluja ja vaatetavaraa, joka otettiin ilolla vastaan.

Matkalaiset yhteiskuvassa Kiviniemen kosken maisemassa. Vas. Minna Jousranta, Markku Nuora, Hannu Turkkinen, Hannu Paukku, Jarkko Nuora, Aila Alanen ja Marjo Ristilä-Toikka. Kuva: Maria Kinnunen.

Losevohotellin remonttia esitteli hotellinjohtaja Sofia Liptchanskaja.

Suvannon seudun pitäjäyhteistyö jatkuu

Pitäjätapamiseen tuli 18 edustajaa kuudesta eri pitäjistä. Etualalla Salme Rintala Pyhäjärveltä, Kalevi Paavilainen Räisälästä ja Taisto Virkki Vuoksela. Pöydän päässä puhetta johtaa Hannu J. Paukku Sakkolasta. Kuva Reino Äikiä.

Sakkola-Säätiö isännöi lokakuun alussa Suvannon seudun pitäjien yhteistä kokousta Lempäälässä.

Karjalan kannaksella Suvannon seudulla sijainneiden pitäjäsäätiöiden ja -seurojen edustajia kokoontui 18 henkeä yhteiseen neuvonpitoon. Paikalla oli sakkolalaisten lisäksi edustajia Metsäpirtin, Pyhäjärven, Räisälän ja Vuokselaan pitäjistä. Rautulaiset eivät tällä kertaa tilaisuuteen päässeet mukaan.

Tilaisuuden avannut Hannu Turkinen esitteli vieraille Sakkola-Säätiön vastavalmistunutta vaakunaa, joka luovutetaan Karjala-talolle marraskuussa, sekä Lapinlahden ja Petäjäjärven kyläkirjoja ja kertoi muista vireillä olevista kirjahankkeista.

Hän myös esitti kutsun ensi kesänä Sakkola-juhliin paikan päälle Karjalaan. Juhlat pidetään heinäkuun 2007 viimeisenä viikonvaihteena.

Kokouksessa pohdittiin yhteistyön muotoja ja mahdollisuuksia sekä tarvetta entistä enemmän tutustua naapuripitäjiin, joissa myös monilla kotiseutumatkoilla käydään.

— On hyvä tutustua muidenkin pitäjien käyntikohteisiin ja saada lisää tietoa naapuripitäjistä, että osataan kertoa niistä omille kotiseutumatkaajille, totesi kokouksen puheenjohtajana toiminut Hannu J. Paukku Sakkola-Säätiöstä.

Kokousväki vahvistikin jo edellisessä tapaamisessa ehdotetun yhteismatkan järjestämisen: toukokuussa 2007 pitäjien edustajat tekevät yhteisen matkan, jossa tutustutaan eritoten Räisälään, Pyhäjärveen ja Käkisalmeen. Seuraavan matkan kohteiksi suunniteltiin Sakkolaa, Metsäpirttiä ja Vuoksela.

— Kevään matka ajoittuu toukokuun 17.-20. päivään, ennakoi Yrjö Kaasalainen Pyhäjärveltä.

Kokous nimesi matkaa valmistele-

maan toimikunnan, johon Kaasalaisen lisäksi kuuluvat Reino Äikiä, Kalevi Paavilainen ja Juhani Hupponen.

Suvannon seutukunnan pitäjät suunnittelivat myös yhteisesiintymistä muun muassa Karjalan Liiton pitäjäpäivillä ja yhteistoimintaa muissakin pitäjäyhteisöjen tapaamisissa.

Pyhäjärven Reino Äikiä muistutti myös vireillä olevista suunnitelmista pitäjäyhdistysten liiton perustamiseksi, ja toivoi yhdistyksen syntyvän.

Sakkola-Säätiön Hannu Turkinen puolestaan totesi, että pitäjälehtien vaihtoa kannattaa toiminnan vetäjien kesken pitää yllä yhtenä tiedonvälityksen kanavana.

Seuraavan kerran Suvannon seudun pitäjien edustajat tapaavat Tampereella alkuvuodesta 2007. Taisto Virkki lupasi Vuokselaan ottavan kokousjärjestelyt harteilleen.

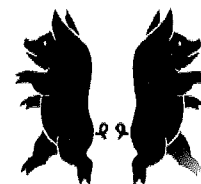
Marjo Ristilä-Toikka

Vanhoja tilikirjoja lahjoitettiin Sakkola-Museon arkistoon

Sakkolan Petäjäjärven ja Lapinlahden Osuuskassan vanhoja tilikirjoja sekä Lapinlahden nuorisoseuran pöytäkirjoja lahjoitettiin Sakkola-Museolle.

Vanhat dokumentit ovat olleet tallessa Tampereen Seudun Osuuspankin Lempäälän konttorissa, ja nyt ne luovutettiin Sakkola-Museon arkistoon.

Vastaanottajina museovastaava Antti Hynnä (vas.) ja Hannu Turkinen, luovuttajina pankinjohtaja Antti Haapamäki ja pankkivirkailija Hannele Lehtonen.

Ihme-Mikon perunat maistuivat

Sakkolassa Kekkilän kartanon omistajasta Mikko Jortikasta sanottiin: Ihme-Mikko. Hän laittoi hiekkaisen kasvualustan kasvamaan vaikka minkälaisia kasveja – kokeili kaikkea uutta. Tämä kuitenkin maksoi paljon eikä siihen aikaan ollut rahoittajia.

Tapahtui niin, että konkurssi oli edessä. Huutokaupattiin omaisuus, muun muassa kenttäsiirrekisaha. Erikoista oli, että siihen aikaan maanmuokkauksessa oli traktori, piikkipyöräinen vetokone. Huutokaupassa tämän ihmekoneen huusivat Juho Turkinen ja setäni Juho Leppänen. Koneen säilytyspaikka oli yhteinen puimasaraimemme, koko 20 kerta 20 metriä, sivuhuoneessa. Kyllä sitä Turkkisen Eilo ja Leppäsen Väinö ihmettelivät ja ihailivat. Konetta, piikkipyörätraktoria ei koskaan otettu käyttöön. Oli liian kallista polttoaine, kuulemma. Taloissa oli tietenkin tuplahevoset, että niillä vain kynnettiin.

Huutokaupassa Juho Leppänen huusi ison ämpärillisen perunoita. Siinä oli Ihme-Mikon perunoiden jalostuksen viimeinen tulos. Kaikki olivat uteliaita, mitähän niistä tulisi? Istutettiin perunat sitten seuraavana keväänä. Tulos oli mainio, isoja pyöreitä perunoita. Keitettiin ja maisteltiin. Valkoinen, pehmeä, kuulakas kuin valkeakuulas omena. Kuori halkesi voimakkaasti. Maku oli erikoisen hyvä. Seuraavana vuonna lajikkeen kaikki perunat laitettiin uudelleen istutukseen, jokunen naapurikin sai tätä lajiketta kylvöönsä. Tuli talvisota. Jäivät perunat. Olisikohan laji säilynyt valloittajalla?

Väinö Leppänen, Sakkolan Haparainen

Sakkolan
Kirkonkylän
Nuorisoseura ry:n
syyskokous pidetään
Pirkkalan Rantaniityn
juhlatalossa
3.12.2006 klo 13.
Johtokunta kokoontuu
klo 12.

Kokouksen jälkeen
vietämme perinteisen
puurojuhlan pikkujoulun
merkeissä.

Toivomme runsasta
osanottoa!

Terveisin
Lea Jääskeläinen,
puh. 050 543 6650

Hautajais- perinteet

Entisaikaan kyläyhteisön elämään kuului hyvin läheinen kanssa käyminen sukulaisten ja naapureiden kesken. Arkinen aherrus aamusta iltaan perhepiirissä sen aikaisissa olosuhteissa oli hyvin käsityövaltaista työtä, kotieläinten kanssa toimimista ja osittain talkootyöhön myös perustuvaa. Harrastuksia oli monenlaista ja kyliteltiin iltaisin naapureissa tietoja vaihtaen.

Viikkorytmiin kuului yleisesti arkipäivien ja sunnuntain erottaminen toisistaan. Siihen aikaan sunnuntaita vietettiin yleisesti lepopäivänä, jolloin hyvin runsaslukuisesti osallistuttiin muun muassa jumalanpalvelukseen kotikirkossa. Sunnuntain tulo oli ajatuksissa mielessä jo lauantaina, jolloin käytiin ilmoittautumassa seuraavan päivän ehtoollisen viettoon. Kirkkomatkoihin jouduttiin valmistautumaan huolella, koska usein matkanteko jalan vei oman aikansa, matkaeväistä huolehtiminen ja pukeutuminen vaati oman valmistautumisen. Paluumatkalla saatettiin poiketa myös tuttuja tapaamassa.

Kylissä yhdistävänä tekijänä toimi myös erilaiset perhejuhlien vietot. Sen aikaisista tapahtumista ja esimerkiksi pukeutumisesta saa paljon yksityiskohtaisia tietoja tutkimalla vanhoja valokuvia. Koko elämänsäkirjo avautuu kuvista aina syntymästä hautajaisiin asti ja kaikesta mitä siihen väliin mahtuukaan.

Hautajaiset muodostuivat suuriksi perhe- ja sukujuhliksi, joiden muodolliset puitteet olivat säilyneet saman tyyliä 1900-luvun alkupuolella. Tapahtumaa leimasi syvä hartaus ja vakavuus, kun perheenjäsen oli siirtynyt ajasta iäisyteen eli kuten siihen aikaan sanottiin ”tuonen viikatemies oli poikennut”. Kotona tapahtuneet kuolemat olivat paljon yleisempiä nykyiseen aikaan nähden johtuen sen-

KESKI-VUOKSI

Kyräpöön, Muoloon, Heinjoen, Väikkärin, Vuokselan ja Vuoksestaannan kunnallislehti

Toimitus O. VESTERDAHL, päätoimittaja,
J. KOSKONEN, toimitusjohtaja ja talousasiantuntija.
Perjantaina toukokuun 5 päivänä.

V. 1939.

VUOKSELA.

Kuolleita: tal. lapsi Erkki Juhani
Esanp. Virkki, Uudestakylästä, 0—2
—16.

Vuokselan Lammasniemen hautausmalla otettu kuva Tyyne ja Esa Virkin esikoisen Erkki Juhaniin hautajaisista keuhkokuumeella 1939.

Ylhäällä lehtileike paikallislehdestä, jossa Vuokselan seurakuntautiset ilmestyivät. Esimerkkinä 5.5.1939 päivän lehti, Vuokselan seurakuntailmoitus ”Kuolleita”.

Sankarivainajien siunaustilaisuus Vuokselan hautausmaalla jatkosodan aikana.

aikaisesta sairauksien tietämyksestä ja hoitomahdollisuuksista. Usein todettiin vanhuksen kuolleen esimerkiksi vanhuuden heikkouteen.

Kuoleman jälkeen aloitettiin hautaukseen liittyvät toimenpiteet kotona. Arkun eli kirstun tekeminen ja ruumiin peseminen oli edessä. Arkun lauta-ainekset usein saatiin talosta tai naapurista. Pesun jälkeen vainaja puettiin puhtaaseen paitaan, saatettiin laittaa lapaset käteen ja naisen ollessa kyseessä huivi päähän. Arkku siirrettiin riiheen tai aittaan. Alustana käytettiin ruumislautaa ”vainaaalauvua” tai toisinaan myös irroitettua ovea. Vainajaa arkkuun siirrettäessä saatettiin laulaa hengellisiä virsiä.

Lähiomainen vei kuolintapahtumasta tiedon papille, jolloin sovittiin siunaustilaisuuden ajankohta. Sovittiin myös kuolinkellojen soitosta, hautapaikasta ja maksettiin taksan mukainen maksu.

Hautajaiset pidettiin yleisesti sunnuntaisin, mutta lämpiminä kesäaikoina saatettiin haudata myös arkipäivisin. Hautajaisiin osallistuville vieraille oltiin vieraanvaraisia ja siihen varau-

Sankarivainajien hautoja Vuokselassa.

duttiin etukäteen. Hautajaispitojen tekoa varten kutsuttiin surutaloon emäntiä, jotka suorittivat valmistelut. Surutaloon toisinaan oli tapana viedä muutamaa päivää aikaisemmin esimerkiksi maitoa.

Hautajaisiin oli yleensä tapana kutsua sukulaiset, tuttavat ja ystävät, naapurit ja muut saman kylän asukkaat. Sen

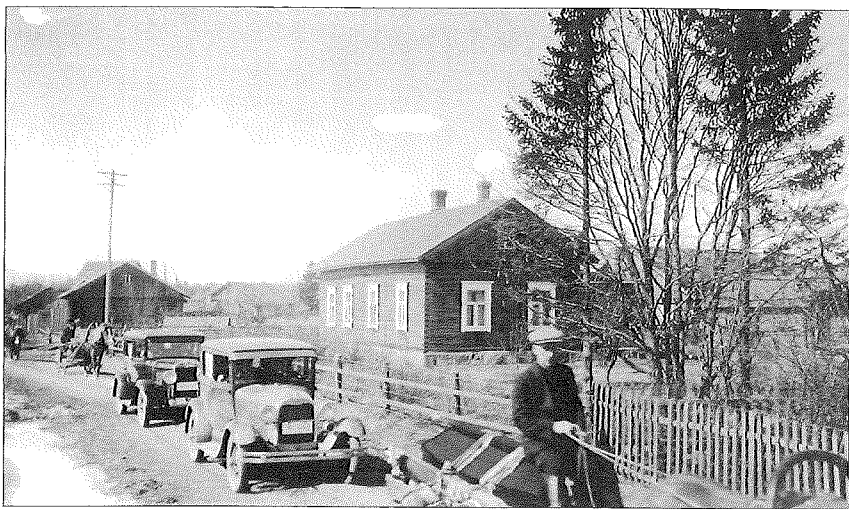
aikaiset kirjalliset kutsut olivat surun väritymät. Muodoltaan kutsu oli mustavalkoisesti koristeltu kokonainen arkki, jonka taitettuun kansiosaan laitettiin vastaanottajan osoitetiedot. Arkin avamalla selvisi varsinaisen kutsun sisältö. Usein painetun tekstin jälkeen oli käsin kirjoitettu kutsu sukulaisten saapua surutaloon jo siunausta edeltävänä iltana

ja muu saattoväki vasta hautauspäivän aamuna. Valmistautuminen siunauspäivän tapahtumaan saatettiin aloittaa surutalossa laulamalla hengellisiä lauluja ja kevyellä ruokatarjoilulla. Ennen kirkolle lähtöä suruväestä useimmiten otettiin valokuva avatun arkun äärellä kotipihalla.

Kun hautaaminen suoritettiin ennen jumalanpalvelusta, oli kirkolle lähde- tävä hyvin varhain. Matkanteko kesti ennen vanhaan kauan, kun vainajat oli vietävä joko Valkjärven tai Sakkolan hautausmaille ennen Vuokselan oman seurakunnan Lammasniemen hautaus- maan olemassaoloa.

Kirstua vetävän hevosajoneuvon eteen saatettiin toisinaan valjastaa jopa parival- jakko. Arkku oli lavetilla kiinnitettynä ja ajomies etuosassa istuen. Saattoväki ajoi pitkässä jonossa perässä. Hevoskul- kuneuvojen lisäksi 1930-luvulla saat- toväen joukossa alkoi olla jo autojakin mukana.

Hautausmaan läheisyyteen tullessa pysähdyttiin ja valmistaututtiin siunaus- tilaisuuteen. Hautausmaan portilla papin ja kanttorin tultua laulettiin ”porttivirsi”. Lähiomaiset olivat arkun lähellä ja muu saattoväki hiukan taaempaan. Papin ja kanttorin johdattelemana arkku kannettiin avatun haudan lähelle, jossa tapahtui siu-

Antti Ronnun hautajaissaatto Vuokselan Uudenkylän kujasilla 22.4.1935.

naaminen ja haudan lasku. Perinteisesti haudalla laulettiin vielä virsi.

Siunaamisen suhteen oli myös muitakin käytäntöjä. Kirkossakin saatettiin suori- ttaa siunaaminen.

Hautaamisen jälkeen useimmiten ko- koonnuttiin vielä surutaloon viettämään vainajan muistoa tarjoilun merkeissä. Pitempimatkalaiset lähtivät kotimatalle vasta seuraavana päivänä.

Hautausta seuraavana viikkona saatet- tiin vielä kokoontua illalla yksittäisten perheiden kesken surutaloon ja näin palattiin jatkamaan elämää uudessa

tilanteessa.

Talvi- ja jatkosodan aikana poikkeuksel- lisissa olosuhteissa siunaamisia saatettiin suorittaa myös hämärissä jopa yöaikaan johtuen turvallisuussyistä. Sankarivainai- jia siunattaessa tapahtumassa olivat mukana lähiomaisten lisäksi Vuokselan Is-joukkojen edustus ja Lotta-Svärd Vuokselan alaosaston lottia. Siunauksen suoritti useimmiten Vuokselan seura- kunnan kirkkoherra Antti E. Haikarinen, joka toimi joukkueenjohtajana Vuokselan Is-joukoissa.

Taisto Virkki

Vuokselan hautausmaat

Pitkällisten keskustelujen ja erilais- ten mielipiteiden säilyttämien ta- pahtumien jälkeen senaatti oi- keutti 18.4.1917 Vuokselan seura- kunnan perustamaan hautausmaan 1 1/2 hehtaarin suuruiselle ”Rauhala”- nimiselle palstalle Lammasniemeen. Hautausmaa vihittiin tarkoitukseensa kesäkuun 10 päivänä 1917 ja ensim- mäinen vainaja kätkettiin sinne saman kuun 27 päivänä. Siihen asti oli vainajat haudattu entisten emäseurakuntien hautausmaihin.

Hautausmaa sijaitsi kauniilla paikal- la lähellä kirkkoa ja pappilaa. Monet vuokselaiset ennättivät jo päästä sinne jo nukkumaan ikuista unta. Vapaus- sodan sankarivainajien haudalle oli pystytetty graniittinen sankaripatsas, kivipoika, joka vartioi tätä yhteistä

leposijaa. Patsas pystytettiin 1921. Sen oli kuvanveistäjä Baerin piirus- tusten mukaan valmistanut Oy. Granit. Patsaaseen oli hakattu sanat: ”Kodin ja isänmaan puolesta”. Varat patsaan aikaansaamiseen oli myöntänyt Vuok- selan kunta. Lisävaroja oli hankittu juhlilla.

Vuonna 1918 päätettiin hautausmaal- le laitattaa käytävät. 1930-luvulla tuli tavaksi pitää keväisin talkoita hauta- usmaan kunnostamiseksi. Aloite tähän oli lähtenyt marittayhdistyksen taholta. Myös yksityiset henkilöt tekivät lahjoi- tuksia hautausmaan kaunistamiseksi.

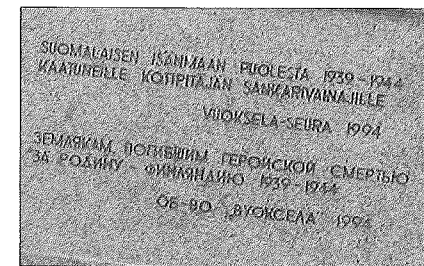
Hautausmaalta luovutettiin hauta- paikkoja muidenkin kuin seurakuntaan kuuluvien käyttöön. 1938 kirkkoval- tuusto hyväksyi erikoisen hautausmaa- ohjesäännön.

Sankarivainajat oli talvisodan aika- na sekä jatkosodan alettua haudattu vapaussodan sankarihaudan viereen. Tila oli kuitenkin jäänyt aikaa myöten ahtaaksi ja keväällä 1944 päätettiin sankarihauta-alue kokonaan siirtää muuante. Sankarivainajien uudeksi lepopaikaksi valittiin luonnonkaunis Lammasniemi Pikku-Vuoksen rannal- la kirkon läheisyydessä, jossa vanha kunnantalo sijaitsi. Vanha kunnantalo purettiin ja aluetta ryhdyttiin kun- nostamaan. Sankarivainajien omaiset, sukulaiset ja tuttavat olivat joukolla mukana talkoissa. Arkut nostettiin hau- doista ja siirrettiin uusiin leposijoihin. Pienet valkoiset laatat asetettiin hau- takummuille. Rakennusmestari Väinö Kuivalaisen johdolla pystytettiin suuri valkoinen puuristi sankarien kalmiston

Vuokselan lotta laskemassa kuk- kia Vapaussodan muistomerille 26.8.1941. Muistomerkin sivuilla olevista nimistä kaikki muut on tun- nistettu paitsi toinen nimi ylhäältä lukien (lieneekö Nestor Rämö?). Löytyisikö tunnistajaa!

Vapaussodan muistomerkki 11.6.2005.

Sankarivainajien muistokiven teksti.

toiseen päähän. Vuoden 1944 lopulla vietettiin harras muistojuhla tällä ke- väisen luonnon koristamalla hautakum- mulla. Silloin ei vielä kukaan voinut aavistaa, että kolmen viikon kuluttua jouduttaisiin jättämään kotimaiset pakon edessä. Karkea kartta alueesta on säilynyt, mutta kiireessä ei oltu eh- ditty tehdä tarkempaa sankarivainajien sijaintitietoa alueella.

Näin molemmat hautausmaat muis- tomerkkeineen jäivät paikoilleen evak- koon lähdetessä 1944.

Vuosikymmenten jälkeen, tarkemmin 1990-luvun alussa hautausmaat olivat vastassa hoitamattomina ja muisto- merkit hajoitettuina lohduon näky sinne menneiden silmissä. Vapaussodan muistomerkki löytyi paloina hauta- usmaan alueen montuista ja kaikkia osia ei löydetty ollenkaan. Patsaasta oli säilynyt ehjänä vartalon keskiosa ja osa jaloista. Sen sijaan pää puuttui ja patsaassa ollut massiivinen jalustaosa, jossa oli ollut muun muassa 12 vaina- jan tiedot; kuusi nimeä vastakkaisilla puolilla jalustassa.

Hautausmaa-alueista saatiin tehtyä Vuoksela-Seuran toimesta venäläisten viranomaisten kanssa 25-vuotinen hal- lintasopimus. Sen perusteella vuonna 1995 paljastettiin sankarihauta-alueella sankarivainajien muistomerkki. Juh- lallisuudet tuolloin aloitettiin kirkon- mäellä pidetyllä jumalanpalveluksella paljastuspuheen pitäjänä kenraaliluut- nantti Paavo Junttila.

Iltajuhla pidettiin Kiviniemen Lose- vossa. Väkeä oli tuolloin paljon paikalla ja teiden kunto oli silloin vielä niin hyvä, että linja-autoilla päästiin kir- kolle. Sankarivainajien muistomerkki on massiivinen luonnonkivi, jossa on edessä yläreunassa rikottu osa kuvaten sodan armottomuutta.

Vapaussodan muistomerkki oli koot- tu palasista uudelleen kokoon ja alue ympäröity ketjuin. Muistomerkit on suunnitellut taiteilija Kalevi Liski.

Muistomerkit ovat saaneet nyttemmin olla rauhassa ja ilkeävaltaa ei ole niille tehty.

Hautausmaat ja kirkonmäellä käynnit kuuluvat perinteisesti kotiseutumatkaa- jien matkaohjelmaan, vaikka linja-au- tolla ei enää sinne ole pääsyä.

Taisto Virkki

Karjalaiset perinteet ja niiden tunnetuksi tekeminen

Karjalaisella elämänmenolla on vuosisatojen ajoilta muotoutuneet perinteet. Jo keskiajalta asti uskonnollisuus ja siihen liittyvät uskomukset erityisesti ohjasivat elämänmenoa. Sen aikaisilla emäpitäjillä oli Katolisuuden aikana omat suojelussympiohjelmsensä, joita muistettiin vuosittain kesäisin pidettävillä juhlilla.

Juhlapäiviä kutsuttiin ”kihupyhiksi”. Luterilaisuuden aikana juhlien pitopäivä ei enää noudattanut ”pyhimyskalenteria” vaan juhlat ajoittuivat heinä – elokuun väliseen aikaan. Eri pitäjien ”kihupyhien” pitoaika oli yleisesti tiedossa, joten vuosittaista kutsua ei tarvinnut ilmoittaa. Joissakin muistelmissa on mainittu, että Vuoksella kihupyhää vietettiin elokuussa, Muolaassa kirkastussunnuntaina eli sen ajan laskennan mukaan kahdeksantena sunnuntaina ja Valkjärvellä yhdeksäntenä sunnuntaina Kolminaisuuden päivän jälkeen.

Kekri-sanalle löytyy myös vanha historiallinen taustatieto jo 1551-vuodelta. Tuolloin Mikael Agricola on maininnut Psalmtarin suomennoksen esipuheessa kekrin olevan karjalainen jumala ja joidenkin muiden mielestä myös karjanhoidon haltija. Oli miten oli, mutta sana kekri ja kekrijuhla elää vielä nykyäänkin kansan suussa.

Kihupyhäpäivät olivat paikallisen pitäjän kesäjuhlatapahtuma, jossa myös kirkollisilla tapahtumilla oli tärkeä merkitys. Esimerkiksi Kivenavan kihupyhistä on tarkkoja kuvauksia pyhiin valmistautumisesta, itse juhlista ja mahdollisista jälkiseuramuksista. Nuorten tapaamisista saattoi syntyä elämänmittainen yhteiselo.

Tapahtumassa oli todella suuren kansanjuhlan tuntua. Toisilla oli tärkeintä osallistua jumalanpalvelukseen ja tuttuun tapaamiseen kirkonmäellä. Nuorille naimattomille tytöille ja pojille päivä oli merkittävä päivä tavata toisiaan seurustelun ja tapaamisen merkeissä. Työt kiinnostivat huomiota pukeutumiseensa ja halusivat näyttää haluttavilta. Sen ajan sinkun merkinä pukeutumisen eleenä

oli laittaa lantiolle vyö, jossa oli ilman puukkoa oleva tyhjä tuppi roikkumassa. Nuorten miesten kulkuvälineenä oli luonnollisesti hevonen hyvin puhdistettuine rattaineen ja saada ajelulle mukaan valitsemansa mielitetty, jos yhteisymmärrystä löytyi.

Tapahtumat saattoivat riehaantua joskus niin paljon, että jumalanpalvelus jopa häiriytyi. Häiriöiden välttämiseksi jumalanpalveluksen ajaksi saatettiin kirkon ovi jopa lukita. Yleensä jumalanpalveluksen jälkeen alkoi ohjelmallinen juhla ja kaikille oli tarjolla jotakin viihdettä. Juhlapaikalla oli todellinen markkinatunnelma ja pieniltä yhteentörmäyksiltä ei aina välttytty. Rinkeleitä ja torvisoittoa oli tarjolla nurkkatanssien lisäksi. Oman pitäjän väen lisäksi juhlille tuli myös naapuripitäjistä osallistujia omine taustajoukkoihin.

Valkjärven pitäjähistoriikin mukaan piispantarkastustilaisuudessa 1900-luvun alkupuolella valittiin piispa Collianderille kihupyhinä sattuneista häiriöistä. Piispa ehdotti puolestaan, että kihupyhän jumalanpalvelus pidettäisiin jossakin muualla kuin kirkossa. Valkjärven v.t. kirkkoherra Sakkinen päättikin silloin järjestää jumalanpalveluksen Vuoksen Uudenkylän rukoushuoneessa, Valkjärveltä katsoen Vuoksen toisella puolella. Rukoushuone oli vielä puolivalmis, mutta kihupyhän kirkonmeno pidettiin siellä ja väkeä oli paljon. Raudusta ja muista naapuripitäjistä perinteiseen kihupyhään tulleet eivät olleet saaneet tietoa muutuneesta juhlapaikasta ja menivät Valkjärven kirkolle. Hämmästykseseen he huomasivat kirkon oven olevan lukittuna ja kirkonmäki tyhjänä. Kirkonkyläläiset, keitä oli kotisilla, ilvehtivät heille, että vieraat olivat ”katsonneet vanhaa allakkaa”.

Vuoksen osalta kihupyhiin osallistumisestakaan ei ole yksityiskohtaisia muistikuvia laajemmin saatu tallennettua.

Eräässä muisteluksessa erään nuoren tytön muistot ovat seuraavat: *Myö käytiin sisarein ja naapuri tytön kans Muolaa kihus. Ensi oltiin jumalanpalvelukses. Kirkko ol väkkee täys overpieli myöte ja ulkonkii ol. Sit katsottii kirkonmäel ko*

pojat aijoit rylläsiit hevosii kans iestakassii ja tyttölöi ol kärris. Siel kirkonmäel ol sillo kohtaupaikka. Jotkut siel sit taisiit kaverinkii löytää. Käyti myö Vuoksella kihuskii.

Ennen vanhaan loka – marraskuun vaihteessa nykyisen pyhäinmiesten päivän aikaan vietettiin ennen vuoden kiertoon nähden myös tärkeää juhlaa – kekriä, jota myös vanhaksi uudeksivuodeksi kutsuttiin. Kyseessä oli kuluvan vuoden satokauden päättymisjuhla. Siihen valmistauduttiin huolella ja se oli myös palvelusväen juhlapäivä. Tällöin heillä saattoi olla jopa kahden viikon vapaa aika ja he söivät ”apaleipää”, kuten he isäntäväen antamia eväitä Valkjärvellä nimittivät. Tällöin myös saattoi tulla eteen palveluspaikan vaihto joissain tilanteissa olosuhteiden muuttuessa.

Kekrin viettotavoista löytyy ainakin Vuoksen osalta vähän tietoa.

Monelle tänä päivänä kihupyhä ja kekri käsitteenä lienevät hieman outoja käsitteitä. Mitä ne vaikuttivat perheiden elämänmenoon tai kylän tapahtumiin, olisi tärkeää saada henkilökohtaisia muistikuvia talteen, jos muistajia vielä löytyisi.

Sakkolaiset tekevät määrätietoista työtä perinteen tallentamisen eteen. Sakkola-museo Lempäälässä on osoitus heidän aktiivisesta toiminnasta. Perinteen tallentaminen jatkuu heidän toimestaan edelleen ja muun muassa ohjattujen kyselyiden kautta he pyrkivät saamaan vanhoja tietoja tallennetuksi. Tuorein kysely heillä on meneillään ”Nuorison riennot” (kyselylehtinen n:o 2). Tarkemmat tiedot löytyvät osoitteesta <http://www.sakkola.fi/museo/museohanke.html>.

Kyselyn tiedot ovat hyvin jäsenneilty ja ohjeistus hyvä. Malli sopii muillekin ohjenuoraksi.

Tarinailta-aiheina kihupyhistä ja kekristä riittäisi varmaan haasteltavaa.

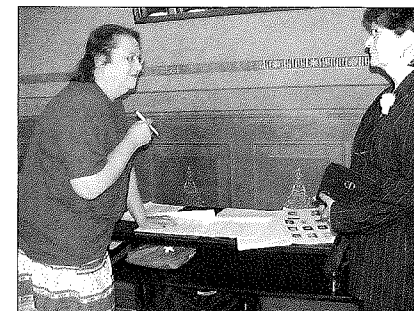
Taisto Virkki

VIRKIN VIRKKEET

Yhdessä olemme vahvempia ja tuloksellisuus paranee

Jokaisella meillä on omat vahvuutemme ja heikkoutemme, jotka luulemme tuntevamme itse tykönämme. Tai ainakin luulemme tietävämme ne. Harvemmin tulee pohtineeksi omia heikkouksia ja varsinkin silloin, jos ne tulee esille toisten esittämänä. Asetumme herkästi puolustusasemiin. Aihe tuli mieleeni kuunnellessani aamuteeveen ohjelmaa, kun nuorelta venäläiseltä naistoimittajalta kysyttiin, mitä mieltä hän on presidentti Putinista. Pienen hiljaisen hetken jälkeen vakavin ilmeinen hän totesi, että Venäjällä on hyvä presidentti, jolle voi puhua ja joka tekee kansalaisia koskevia järkeviä päätöksiä. Tuli mieleeni edesmenneen Vuoksen rohkean Karjala-asioihin kantaa ottaneen Paavo Liskin toteamus jonkun asian yhteydessä – *uskokoon ken taitaa*.

Olen jo siinä iässä, että peruutuspeiliin katsomalla näkymiä riittää. Moni asia tulee esiin hieman toisenlaisena, kun ajan virta on tasoittanut laineita. Joskus tulee mieleen, että olisi sitä vauhtiakin voinut jossain tilanteessa kaasutella lisää.

Tuula Nieminen (vas.) esittelemässä kuva-aineistoa Vuoksela-juhlassa 11.6.2006. Tuulan yhteystiedot: Erätie 26 33800 Tampere, puh. 03-2231400, 0400 - 833386.

Tämän päivän ajatukseni pyörii lähellä ”omaa napaa”. Jokailtainen piikki ”niille seuduin” on kuulemma järkevin ennaltaehkäisevä työni, jonka voisin konkreettisesti itseäni ajatellen tehdä.

Loppuvuoden osalta Vuoksela-vinkkelistä katsoen seuratoimintamme pääpaino on ehdottomasti työn alla olevan matrikkelihaankkeemme loppuunsaattaminen tavoitteena saada teos valmiiksi alkuvuodesta 2007. Seuran hallituksessa 7.10.2006 asia oli esillä ja jokainen hallituksen jäsen ja matrikkeli työryhmässä työskentelevä toimii tämän tavoitteen mukaisesti. Aiemmissa lehdissä olen käsitellyt aihetta ja lukijoiden kannalta tärkein asia on pyrkiä tarkistamaan, onko

sodissa mukana olleesta lähiomaista henkilökuva seuran käytettävissä. Lokakuun alun tilanne on tulosteena jokaisen hallituksen jäsenen käytettävissä ja yksittäisen tiedon voi varmistaa soittamalla. Tärkeintä olisi saada mahdollisimman kattava lopputulos ja erityisesti pyritään siihen, että kuva vastaa nimitietoa. Alkuperäisestä kuvasta saadaan laadullisesti paras tulos. Saatuaamme kuvan pyrimme nopeaan jatkokäsittelyyn ja kuvan palautukseen. Lähiviikkojen aikana saadut kuvat ehdivät vielä käsittelyyn.

Voimia kaikille loppusyksyn aherukseen.

Taisto Virkki

Matrikkelihaanketta käsiteltiin seuran hallituksen kokouksessa 7.10.2006. Osanottajat ja yhteystiedot lisätietojen antamista varten: Takarivi vas. Pentti Warvas, pentti.warvas@dnainternet.net, Tervatie 25, 03100 Nummela, 019 - 334 606 050 - 5257703.

Kauko Hyvärinen, Ratontie 65, 14610 Lepaa, 03 - 6717141, 0500 - 857351.

Kauko Komonen, Lindvallinkatu 4 A 1, 30100 Forssa, 03 - 422 4883, 040 - 502 0487. Laila Saario, taistosaaio@netti.fi, Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne, 03 - 534 3240, 040 - 586 0691.

Heikki Virkki, heikki.virkki@suomi24.fi, Katajatie 27, 37630 Valkeakoski, 03 - 584 3489, 040 - 8335155.

Pentti Ruohotie, pentti.ruohotie@saarijarvenoffset.fi, Hietarinne 16, 43100 Saarijärvi, 014 - 421 653 (koti), 014 - 417 1715 (työ), 044 - 7270215.

Veerti Uosukainen, Nahkurintie 3 A 3, 14300 Renko, 03 - 618 5939, 040 - 574 0938.

Aimo Kymäläinen, Tenholantie 246, 13720 Parola, 03 - 671 7025, 050 - 3597305.

Kaisu Pasanen, Saaristenkatu 4 A 15, 13100 Hämeenlinna, 050 - 5867537.

Ossi Tukia, Isoniituntie 44, 31310 Mustiala, 03 - 434 1485, 0400 - 742 577.

Tapio Sihvo, tapio.sihvo@iittala.com, Formupojantie 8, 14500 Iittala, 03 - 676 5024, 050 - 5011307.

Martta Repo, Kytöniityntie 20, 30100 Forssa, 03 - 436 0321, 040 - 762 1003.

Esko Kuitunen, esko.kuitunen@pp1.inet.fi, Maamiehentie 8, 13430 Hämeenlinna, 03-6162390, 0400- 435153.

Eturivi vas. Raija Paavilainen, Sibeliuksenkatu 4 A 14, 00260 Helsinki, 09-499 031, 040-579 8314.

Taisto Virkki, taisto.virkki@luukku.com, Paununkatu 24, 33700 Tampere, 03 - 363 1750, 0400 - 56572.

Veikko Juvonen, Paukkarintie 6, 14500 Iittala, 03 - 676 5513, 050 - 530640.

Karjalaseura juhli Tammelassa

Tammelan Karjalaiset ry:n 60 -vuotisjuhlaa vietettiin 8.10.2006. Juhallisuudet alkoivat jumalanpalveluksella Tammelan kirkossa. Jumalanpalveluksen jälkeen laskettiin seppele sankarihaudalle ja Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Varsinainen juhla oli kunnantalon valtuustosalissa, jossa juhlapuheen piti vuorineuvos Yrjö Pessi ja juonnosta vastasi Erkki Liikanen. Yhdistyksen nimeämän toimikunnan työn tuloksena juhlassa julkaistiin myös toimintahistoriikki, jonka kokoajana oli toiminut Ebba Penttilä.

Jumalanpalveluksessa saarnasi piispa Leino Hassinen. Onnittelujen ja kirkkokahvien jälkeen varsinainen juhla aloitettiin Karjalaisten laulun myötä. Sitä seurasi seuran nykyisen puheenjohtajan muolaalaisen Raimo Meron tervehdysanojen vuoro. Hän aloitti tervehdyksen laulaen "Kalevalaisen tervehdyksen".

Monipuolinen ohjelma eteni Erkki Liikasen ohjailemana ja hänen tilanteisiin sopivin sutkauksin täydentämä. Yleisö eli täysin rinnoin mukana taputuksin ja naapurin kanssa käydyin pikkukommentein supatellen.

Herkistä musiikkiesityksistä vastasi pianisti Minttu Siitonen ja viulisti Kosti Rämö. Lausuntaa esitti Leena Miittinen.

Juhlapuheessa vuorineuvos Yrjö Pessi esitti muistojaan kuuden vuosikymmenen takaa ollessaan nuorena ylioppilaana ensimmäisen kerran Tammelassa Saaren kansanpuiston juhannusjuhliissa. vuonna 1946. Kaukolasta evakkoon lähteneenä häntä lämmitti erityisesti kuullessaan tuolloin, että Tammelassa on Kaukola-

niminen kylä. Nykyään hän oleskelee Tammelassa kesäasukkaana.

Hänen puheensa sisältö kosketti Karjala-asiaa, joka hänen mielestään on koko Suomen asia. Maailman tilanteet muuttuvat ajan myötä ja päättäjien pitäisi elää ajan hermolla. Nykyisillä päättäjillä pitäisi olla enemmän rohkeutta ja ymmärrystä ottaa kantaa asioihin. Vääräys, joka aikanaan tapahtui, on yhä edelleen ajankohtainen ja oikaisuun on edelleen perusteet olemassa. Aloitteet omat omissa käsissä, kunhan vain toimeen tartuttaisiin riittävän korkean tahon toimesta.

Riina Liskin ohjaama nuorten tyttöjen tanssi- ja liikuntaryhmä esitti kepeän iloitelun, jota olisi katsellut pitempäänkin. Vuoksen Päiväkirjan kylästä kotoisin oleva Ebba Penttilä os. Selonen esitteli yhdistyksen 118-sivuisen 60-vuotishistoriikin "Lähteis myös laittettii käet taskuu, nyt ne kukkuut yhä tääl". Historiikki-työryhmässä olivat olleet Kauko Liski, Raimo Mero, Martta Repo, Anja Tukia ja Keijo Turkki. Historiikin kirjoittajana ja kokoajana oli toiminut Ebba Penttilä.

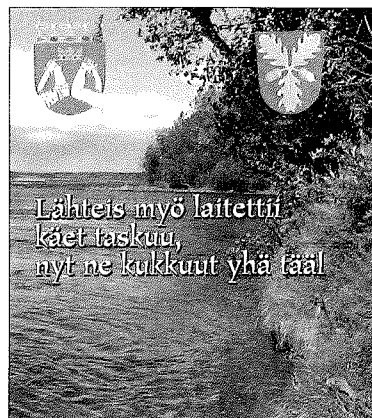
Tervehdykset juhlivalle seuralle toi Tammelan kunnan edustajana Minna Nissilä, Tammelan seurakunnan edustajana kirkkoherra Timo Uotila ja Karjalaisseurojen Etelä-Hämeen piirin edustajana Erja Klemelä.

Juhlassa jaettiin Karjalan Liiton hopeinen ansiomerkki Ebba Penttilälle ja Eero Kurkalle ja pronssiset ansiomerkit saivat Sirkka Gran, Aune Komonen, Raija Kurka, Leila Lahti, Ritva Mero, Aila Turkki ja Liisa Vepsä. Eero Kurka kiitti merkinsaaajien puolesta.

Juhlan päätössanoissa seuran kun-

niapuheenjohtaja Keijo Turkki esitti kiitokset ohjelmasuorittajille, kunnalle ja seurakunnalle ja kaikille juhlaajaryhmissä mukana olleille. Ohjelmakokonaaisuutta suunniteltaessa perimmäisenä ajatuksena oli johtotähtenä ollut nykyisen kotikunnan Tammelan rooli niin ohjelmasuorittajia valittaessa kuin muitakin puitteita ajatellen. Hän totesi myös koko toiminnan ajan mukana olleena, että muun muassa tarinailtojen merkitys ymmärretään vasta nyt jälkikäteen. Vuosikymmenien aikana tarinailtojen määrä nousee noin tuhanteen tapaamiseen. Se oli senaikaista kriisinhoitoa omin voimin. Lämminhenkinen juhla päättyi yhteisesti laulettuun Hämäläisten lauluun.

Taisto Virkki

Jatkosodan jälkeen väliaikaisista sijoituskunnistaan Tammelaan sijoittui noin 600 karjalaista. He tulivat Kannaksen alueen 22 kunnan alueelta. Eniten tuli Vuokselasta noin 350 henkeä, Muolaasta noin 100 henkeä ja Antreasta nelisenkymmentä henkeä. Yhteydenpidon ja yhteisten asioiden hoitamisen merkitys siirtolaisten keskuudessa koettiin tärkeäksi ja siksi jo 30.6.1946 pidettiin Tammelan Karjalaiset ry:n perustava kokous. Jo alusta alkaen toiminta oli monipuolista ja muun muassa tarinailtoihin kokoonnuttii vuorotellen eri perheiden kotona. Kuuden vuosikymmenen aikainen toiminta on esitetty historiikissa mielenkiintoisesti ryhmiteltyinä ja kuvin täydennettyinä. Teos täydentää karjalaista paikallishistoriaa kertomalla uusilla asuinsijoilla ja on läheteoksena tutustumisen arvoinen.

Karjalan kiiton ansiomerkkien saajat vas. Sirkki Gran, Eero Kurka, Ebba Penttilä, Aune Komonen, Raija Kurka, Leila Lahti, Ritva Mero, Aila Turkki ja Liisa Vepsä.

Onko ollut viime aikoina kiire?

Tulipa oltua taas kerran kokouksessa, jossa puheenjohtaja alkajaisiksi kertoi kuinka pian hänen on oltava seuraavassa paikassa. Ja kiirehän siinä tuli, että saatiin aika riittämään. Kelloa vilkuillen edettiin asiasta toiseen.

Mikä ihme se on se kiire? Tätä aikaahan on meillä jokaisella aivan yhtä paljon. Kuinka toisilla ei tunnu olevan koskaan kiire mihinkään, vaikka he ovatkin osallistumisen ammattilaisia?

Luin vasta kolumnin, jossa myös käsiteltiin kiirettä ja sen syntyä. Yllätyin melkoisesti, kun siinä selvitettiin, mistä kiire on saanut alkunsa tässä maassa. Se tuli pitkin rautatietä! Kun ensimmäinen juna 31.1.1862 porhalsi Helsingistä Hämeenlinnaan alkoi Suomessa kelloaika. Eipä ole tuollainen asia juolahtanut aikaisemmin mieleen.

Kiire tuli aikoinaan Matillekin, kun hän Maijansa kanssa pyrki kehityksen kelkkaan, ensimmäiselle junamatkalleen siinä Juhani Ahon Rautatiessä. Niin siinä kävi, että junat aikatauluneen alkoivat määrätä ihmisten liikumista. Aamut ja iltpäivät alkoivat jakautua tunteihin ja minuutteihin.

Siitä sitten ajoittaminen levisi laajemmallekin, kun kelloja alkoi olla enemmän kuin kaupungeissa se toinen torin laidassa, raatihuoneen seinässä ja se toinen rautatieasemalla.

Nyt ollaan pääsemättömissä tä-

män ajoittamisen kanssa. Mutta onko meidät ajettu tähän kiireen karsinaan vai ollaankos me itse se itsellemme rakennettu?

Näissä karjalaisissa järjestöriennoissa tapaa aika usein samoja mukavia ihmisiä eri yhteyksissä. Siinä sitten vertaillaan kalentereita ja ihmetellään mihin rakoseen seuraava tapaamiseen saadaan sovitettua. Tunnumme olevaan ahnaita tapaamisille.

Pakko pysäyttää tämä hetki ja oikein tuumata, mikä se minutkin panee kiittämään paikasta toiseen. Itsehän tämän olotilan valitsee. Ehkä se on evakkoperua. Luontevin olotila on olla menossa paikasta toiseen, kun sille tielle konttausiässä tuupattiin.

On kyllä tunnustettava, että kun joskus satojen kilometrienkin päähän lähtee kokoontumaan, niin kotimatalla saattaa hiipiä mieleen ajatus, että onko tämä aivan järkevä tapa elää. Mutta sitten taas, kun jokin asia tässä pirttiläisessä yhteisössä tuntuu ottavan oikein harppauksen eteenpäin, niin siinä on palkintoa kerrakseen.

Toivottavasti en moralisoi, mutta olen sitä mieltä, että hyvin pystyisimme elämään ilman sanaa kiire. Aloitetaan ja lopetetaan asiat ja palaverit ajallaan, ja ollaan tekemättä siitä numeroa. Uskon, että tämä on mahdollista ja jopa hosumista haus Kempaa.

Ilmi Pesonen

Karjalaista ruokaperinnettä: kinkun suolaus

Joulunvietto alkaa välähdellä perheenemäntien mielessä. Tutkitaan pakas-teen tilaa ja ainahan sinne saadaan mahtumaan muutama puolivalmis laatikko.

Joulukinkku on asia erikseen, ostanko valmiin, suolatun vaiko tuoreen, jonka suolaan ja paistan itse. Kotonani kinkun suolaus kuului isäni hommiin, liekö perinne Haparaisista kotoisin. Ohje oli kuitenkin joka vuosi sama.

Kinkku suolataan melko pian itsenäisyyspäivän jälkeen. Keitetään liemi: 5 litraa vettä, 5 dl karkeaa suolaa, 2 dl sokeria. Liemi keitetään ja jäähdyte-

tään. Kinkku laitetaan astiaan niin, että kinkku on kokonaan liemen peitossa. Mikäli vesi myöhemmin näyttää veriseltä, keitetään uusi liemi.

Paistopäivänä liotetaan kinkkua kylmässä vedessä, valutetaan ja paistetaan miedossa lämmössä.

Tällä ohjeella joulupöytää koristamassa on perinteinen joulukinkku.

Joulumieltä kaikille kinkun suolaajille!

Raili Leino
(Kopperoinen)
Halikko/ Sakkolan Haparainen

TERVETULOA
Metsäpirtti Seuran ja
Sakkola-Seuran

Pikkujoulun viettoon
lauantaina 9.12. alkaen klo 13
Ravintola Nyyrikkiin
os. Pohjolankatu 1, Helsinki

Tarjolla jouluisia ohjelmaa
sekä joululounas noutopöydästä
hintaan 24 e

Ilmoittaudu 1.12. mennessä
Sakkola- Seura:
Leena Rantakari p. 040 5141682
Metsäpirtti Seura:
Ilmi Pesonen p. 09-694 6309

Ps
Joulupukin korvaa arpajaiset, tuo
voitto yhteiseen konttiin.

Turun seudun
Metsäpirttikerhon kokous
on keskiviikkona 22. marraskuuta
2006 klo 17.30 alkaen
Maarian Pappilan Tallissa
(kokous- ja kerhotila),
Sorolaisenkatu, Turku.
Ajo-ohje: Maarian kirkon lähellä.
Katso Lounais-Suomen puhelin-
luettelon karttaa, sivut 7 ja/ tai 23,
ruutu 16 - 79.
Kauppatorilta linja-autot
nro 14, 15, 22 ja 221.

Nautimme joulupuuron j pulla-
kahvit sekä laulemme
joulu- ja muitakin lauluja.

Tilaus ja toivomus teille, jotka
muistatte millasta olj sillo ennen
koton olles, että kertoisitte
entisten aikojen syksyn toimista,
joulun odotuksesta ja sen vietosta
ja vaikka muustakin.
Tervetuloa!

Aila Martelius-Mäkelä
puheenjohtaja
Niilo Kiiski
sihteeri, puh. (02) 438 3167

Kauko-Karjalaan ja Kargopoliin

Aloitamme tässä Suvannon Seudun numerossa matkakertomuksen, jossa on otteita Raila Seleniuksen kertomuksesta noin 3020 kilometriä pitkän kauko-Karjalan matkan vaiheista.

Lauantai 8.7.2006 Helsinki - Kinnermäki.

Lähdimme Helsingistä aamusella ja matka jatkui Porvoon ohitse kohti Itä-Suomea. Rajamuodollisuudet sujuivat nopeasti, kaupat yms. ja seuraava pysähdys Puikkolassa, missä tankattiin bussiin menovettä!

Ajoimme ohi Ruskealan, Tohmajoen koskien ja Laatokan Kirjavalanlahden rannalla seisoo edelleen apteekkari Jääskeläisen huvila toimien muusikkojen lomakotina. Läskelässä pysähdyimme ja kuvasimme vanhaa suomalaisten rakentamaa sellutehdasta Jänisjoen sillalta. Seuraavana oli pieni koukkaus päiväylyltä (10 km) kohti Impilahden keskustaa: vasemmalla kirkon kivijalka ja venäläisten muistomerkki. Oikealla hopeapajujen takana sijaitsee suomalaisten muistomerkki.

Seuraava pysähdys oli Koirinojan taistelun 1939-40 muistomerkillä. Akateemikko Leo Lankisen suunnittelema *Murheen risti*, paljastettu kesällä 2000. Muistomerkkialueen laatassa teksti:

"1939-40 Venäjä ja Suomi, kaksi sisarusta. Suomi ja Venäjä, kaksi äitiä. Nyt ne muodostavat tämän Murheen ristin Itsestään. Heidän päänsä ovat sulautuneet yhdeksi ja kätensä liittyneet yhteen. Toivossa. Että rakkaus voittaa. Se riippuu meistä jokaisesta."

Illan suussa saavuimme Kinnermäkeen. Majoitus talojen kornitsoihin. Ruokailun jälkeen meitä odotti valmiina savusauna. Musta kylä: miehet pienempään yli 100 vuotta vanhaan kyllyyn ja naiset uuteen isompaan vasta valmistuneeseen kyllyyn. Miesten saunottua istuttiin vanhan saunan edessä vielä hetki tulen ääressä hyttysten syötävinä. "Ruislinnun laulu korvissani..."

Kivatsun putouksilla matkalaisista Teuvo ja Elina.

ja koko ajan ruisrääkkä piti konserttiaan meille.

Sunnuntai 9.7.2006

Kinnermäki - Puutosi

Kinnermäki ..olet omilla juurillasi, syvälle ulottuvilla ja ikaikaisilla..... Martti Haavion mukaan Kinnermäki on Karjala-romantikkojen paratiisi.

Kinnermäki on Karjalan Prääsän piirissä pieni kylä Aunuksen Karjalassa. Kylästä on mainintoja jo vuodelta 1563. Kylä löytyy ajettaessa Vieljärveltä 4 km kohti Viteliä.

Kinnermäen kylän puurakennukset ovat suojeltuja muistomerkkejä. Kylän historiallinen ilme on säilynyt nykypäiviimme asti. Seitsemäntoista taloa käsittävän pikkukylän keskustassa on Smolenskin Jumaläidin tsasouna 1700-luvulta. Tsasounan ikonit (paitsi Smolenskin Jumalanäiti ikoni Petroskoin taidemuseossa) ja kalkit ryöstettiin 1980-luvulla. Nadjan kertoman mukaan kylän vanhin talo noin 200 v ja tsatsouna noin 250 vuotta vanha.

Prof. Kari Niskasaari: Karjalainen talo on tavallaan vertikaalirakennus, siinä asutaan puolitoista metriä maan yläpuolella ja karjasuojat ovat saman

katon alla. Oulun yliopisto inventoi Kinnermäkeä. Tekeillä väitöskirja. Myös Kinnermäen ystävät ry on perustettu.

Sveta: Jelmelka ja hauki :....."hauen käskystä – minun tahdosta"

Aamiaisen ja Nadjan kyläkerroksen jälkeen läksimme eteenpäin. Nuosjärvellä pysähdys ja kävimme kaupassa. Paikalle tuli vastakkaisesta suunnasta suomalainen bussi, jossa oli venäläisiä ja suomalaisia adventisteja menossa kesäleirille.

Ajoimme sinistä tietä ohi kauniin Mangan kylän, jonka tsatsouna sijaitsee korkealla mäellä. Matka jatkui ohi Petroskoin kohti Karhumäkeä. Pysähdyimme seuraavaksi Sunajoen Kivatsun putouksilla.

Kivatsu eli Kivach

Kivatsu-luonnonpuisto sijaitsee 65 km päässä Petroskoista pohjoiseen. Mäntyjä, kuusia, koivuja mm. visakoi-vua kasvavat metsät; jopa yli 300 vuotta vanhoja mäntyjä.

Luonnonpuiston helmi on Kivatsuvesiputous Sunajoella. Vesiputouksen korkeus on 10,7 m ja se on toiseksi suurin tasankovesiputous Euroopassa

Rheininputousten jälkeen.

Matka jatkui ja ohitimme Hirvaksen, Karhumäen lentokentän, tien vasemmalla puolella.

Ääninen

"Lyö aallot Äänisen aavan,
ne keinuu näin kertoen:

on uuden huomenen saava
maa Vienen ja Aunuksen."

Euroopan toiseksi suurin järvi, pinta-alaltaan 9894 km². Ääninen laskee Syvärin kautta Euroopan suurimpaan järveen Laatokkaan. Alun perin Äänisen ympäristö oli täysin suomensukuisten asuttama. Äänisen rantakallioilla on esihistoriallisia kalliopiiirroksia.

Karhumäki, Medvezjegorsk

Kaupunki (per. 1938) Äänisen pohjoisrannalla Muurmannin radan varrella. Petroskoista 115 km pohjoiseen. Karhumäen piirin hallintokeskus. Asukkaita noin 20 000. Kaupungin liepeillä on suomalaisten kallioon louhimia puolustuslinjoja. Karhumäki oli suomalaisten joukkojen hallussa vuosina 1941 - 44.

Karhumäellä sijaitsee suuri jokisatama. Alueella on merkittävää puunjalostusteollisuutta, sahateollisuutta, telakka ja graniittilouhos.

Kaupungissa sijaitsee Stalinin kanavan rakentamisen aikainen hallintorakennus, joka toimii osin kauppahallina ja museona. Sen vastakkaisella puolella torilla oli pysähdysksemme aikaan meillä rokkikonsertti. Seuraavaksi ajoimme katsomaan rautatieasemaa (1920) nk. huvikumpua. Karhumäen kautta kaikki suomalaiset sotilaat aloittivat lomansa sekä palasivat rautateitse rintamalle takaisin. Samalla ostettiin "täydennyksiä" kaupassa.

Presidentti Mauno Koivisto palveli kesällä 1942 (jalkaväkirykmentti 35) Karhumäki - Povents rintamalla.

Keväällä 1942 avattiin Karhumäen tivoli, joka toimi lähellä rintamalinjoja jatkosodan asemasotavaiheessa. Se oli sotilaiden keskuudessa erittäin suosittu huvittelupaikka. Karhumäen tivoli toimi puolustusvoimien alaisuudessa, mutta sitä johti itse J. A. F. Sariola sekä tämän poika Unto Sariola. Tivolin laitteet ja henkilökunta oli peräisin Suomen Tivolista. Kesäkuussa 1944 tivoli evakuoitiin venäläisten suurhyök-

"Että rakkaus voittaa.
Se riippuu meistä
jokaisesta."

käyksen alettua.

Karhumäen taajaman keskustassa, paikalla, jossa tivoli toimi, on löydetty jälkiä 8000 vuotta vanhasta asuinpaikasta.

Sirkus Sariola ja tivolitointi Suomessa

Tivolitoiminnan aloitti Suomessa v. 1888 J. A. W. Gröönroos (1918 Sariola). Hänen ensimmäisessä tivolistiaan oli ampumarata, nuolen- ja renkaanheittokuja, onnenpyörä sekä teltta, jossa esiintyivät siihen aikaan suositut voimamiehet ja voimistelijat. Kun 1800-luvun lopussa Suomeen tekivät tuloaan elokuvat, Gröönroos hankki tiettävästi ensimmäisenä Suomessa elokuvakoneen ja aloitti "elävien kuvien esitykset" eri puolilla maata pääasiallisesti markkinoilla. Gröönroos siirsi aikanaan huviliikkeen pojalleen J.A.F. Gröönroosille (1886-1967), joka muutti nimensä 1918 Sariolaksi. Tämä laajensi elokuvatoimintaa ja perusti kiinteitäkin elokuvateattereita, joista kuitenkin joutui luopumaan joskus 1920-luvulla.

Laman aikana Jaffu Sariolalla oli useita tivoliosastoja kiertämässä maata, esim. v. 1937 suuria Sariolan tivoleja oli 4. Osastoja johtivat J.A.F. Sariolan pojat Toivo, Unto ja Matti sekä tytär Sinikka Sariola. Vuonna 1949 ensimmäisen näytöksensä antanut Sirkus Sariola joutui kuitenkin konkurssiin 1953 (hurja huvivero; toiminta ei kannattanut). Tuona aikana 1949 - 53 myös tivoliosastot toimivat normaalisti. Vuonna 1958 kolme tivoliosastoa eriytettiin ja veljeksistä tuli itsenäisiä yrittäjiä.

Nykyinen Suomen Tivoli on Unto Sariolan (k.1970) sukuhaaran; sitä johti v. 1997 (kuolemaansa asti) vaimonsa Ailakki Sariola ja nykyään heidän poikansa Jyrki Sariola.

Tivoli Sariola (ent. Tivoli Matti Sariola) jatkaa toimintaa ja sitä jatkaa Matin poika Tapio Sariola.

Toivo Sariolan poika, Kalevi Sariola

on "alalla" ja toimii Särkänniemen huvipuistossa.

Karhumäen jälkeen matka jatkui ja kohteemme olivat Sandarmoh ja Stalinin kanavan Äänisen puoleinen ensimmäinen sulku Poventsassa.

Sandormohin joukkohauta

Toveri Josif Stalinin toimesta teloitettiin ampumalla 13.9.1937-15.5.1938 tuhansia karjalaisia ja suomalaisia. Sandormohin hautausmaahan Karhumäessä on haudattuna ainakin 1700 suomalaista ja karjalaista. Arvioiden mukaan Sandormohissa ammuttiin yli 9500 ihmistä, jotka edustivat 58 kansallisuutta. Noin 6400 henkilöllisyys on saatu selville säilyneistä teloitussasiakirjoista, joihin merkittiin myös konkreettinen teloituspaikka. Lisäksi tunnetaan myös vähintään 900 ihmisen sukunimet, he olivat etupäässä lähikylien asukkaita. Tunnetaan myös 1111 Solovetskin vankileirin vangin sukunimet, jotka teloitettiin täällä 27.10.-4.11.1937. Kuolemaan tuomittuja vankeja tuotiin meriteitse 200-250 hengen ryhmässä Solovetskin saarilta Kemini ja rautatietä pitkin Karhumäkeen. Heidät ammuttiin (haudan äärellä) pistoolilla otsaan, ei takaraivoon, jotta suljettaisiin pois mahdollisuus hypätä hautaan ennen laukausta. Suurimman osan laukauksia teki omasta aseestaan Leningradin alueen sisäasian kansankomissariaatin taloushallinnon varajohtaja valtion turvallisuuspalvelun kapteeni Mihail Matvejev (kuoli 1971).

Joissain arvioissa puhutaan 12 000 kuolleesta ja Sandormoh ei ole ainoa Stalinin vainoissa ammuttujen viimeinen lepopaikka.

Vuonna 1997 Karjalan Tasavallan yhteydessä toimivat poliittisten vainojen uhrien oikeuksien palauttamisen komissio teki päätöksen muistohautausmaan perustamisesta. Sinne on rakennettu äskettäin Pyhän Yrjänän tsasouna. Elokuussa 1998 paljastettiin petroskoilaisen kuvanveistäjä Grigori Saltupin veistämä muistomerkki: graniittipaasi, jossa kohokuva ja kirjoitus: "Ihmiset, älkää tappako toisiaanne!"

Mäntykankaalta joukkohaudan ääreltä ja alta on kaivettu esiin 5500 vuoden ikäisiä neoliittisen kivikauden hautoja ja asuinpaikkoja.

Jatkuu seuraavissa numeroissa.

Kasarmilaiset kasarmikaupungissa

Sakkolan Kiviniemen kasarmin, Kasarmilan, puurakenteiset rakennukset valmistuivat 1920-luvun alussa ja vuoden 1922 lokakuussa saapui paikkakunnalle Savon jääkäriyksen 111 pataljoona. Sen nimi muuttui 1920-luvun lopussa 111 Savon Prikaatiksi ja 1930-luvulla ensin Vuoksen Jääkäripataljoonaksi ja sitten Jääkäripataljoona 4:ksi. Paikkakuntalaisten keskuudessa kasarmin aluetta kutsuttiin Kasarmilaksi. Yleisimmin varuskunta-alue tunnettiin Kiviniemen kasarina, koska kasarmi oli noin kuuden kilometrin päässä yleisesti tunnetusta Kiviniemen asutuksesta. Varuskunta ei sijainnut nimestään huolimatta Kiviniemen kylän alueella. 1930-luvulla kantahenkilökunnan vahvuus oli noin 150 ja varusmiehiä kasarmilla koulutettiin vuosittain noin 1 000.

Sodan alkamisesta oli kulunut 40 vuotta, kun Sakkolan Kiviniemen kasarmin entisille asukkailla tuli suunnaton tarve muistella yhdessä elinympäristöään ja tavata toisiaan. Ensimmäiseen kokoontumiseen kesäpäiville; JP 4:n Kiviniemi -päivät Hämeenlinnassa 2.-3.6.1979, saapui yli sata Kiviniemen kasarmilla asunutta perheineen. Onnistuneen tapaamisen jälkeen "Kiviniemen kasarmilaiset", tai lyhyemmin "Kiviniemeläiset", päättivät jatkaa tapaamista eri paikkakunnilla. Monesti kokoontumispaikkana on ollut jokin varuskuntakaupunki, kuten nykyin. Lappeenranta olikin Kiviniemeläisille kokoontumispaikkana uusi tuttavuus.

Ensimmäisenä toimikunnan puheenjohtajana oli Usko Uosukainen ja rahastonhoitajana toimi Markku Mälkönen. Ensimmäiseen kokoukseen Hämeenlinnaan 19.9.1978 oli kutsuttu siellä asuvia Kiviniemen Kasarmilan nuoria. Aluksi kokoonnuttiin kodeissa, mutta sittemmin on siirrytty pitämään tapaamisia julkisiin tiloihin. Kokoontumispaikkakunnat on valittu sen mukaan, miten jäsenet pystyvät järjestämään tilaisuuden. Eri puolella Suomea olleiden kokoontumisten lisäksi on oltu myös Kiviniemen Kasarmilassa. Matkat Sakkolan Kiviniemen kasarmille ovat olleet mieleenpainuvia. Omia paikkoja nähdessä ei voitu hillitä kynneliä. Joku matkalla olleista muistelee sano-neensa: "Äiti, sie jotenkin hiljensit!"

Lähtö Kasarmilasta

Kiviniemestä talvisotaa pakoon lähtö oli monelle asukkaalle lopullinen. Isiä tarvittiin "siellä jossakin" ja itse kasarmialueelle ei juuri ollut palaamista, kun vihollinen oli vaurioittanut asuinpaikat. Eri asia oli niillä, jotka olivat rakentaneet oman kodin ulkopuolelle varuskunta-alueen Valkjärven rannalle, asuivat Kiviniemessä tai lähikylissä, josta käsin he kävivät hoitamassa tehtävänsä tai virkaansa. Osa heistä palasi jälleenrakentamaan ja lähteäkseen uudelleen evakkotielle. – Airi Uosukainen kertoo, että silloin luotti varusmiehiin, jotka siirsivät kasarmilaisia turvaan. Muistoissa ovat pommitukset ja matkat uusille varuskuntapaikkakunnille häikävaunuissa. Huonekaluja kulkeutui eri puolille Suomea, mutta jälleenrakentamaan ei tarvinnut ryhtyä, kun varuskunnat tarjosivat asunnot väelleen.

Turvallinen yhteisö

Kasarmila oli turvallinen ja suojaista asuinpaikka. Työn myötä alueelle muutaneet otettiin heti joukkoon mukaan. Kiviniemen lapsilla ei ollut luokkaeroja. Uusien asukkaiden sopeutuminen tapahtui nopeasti. Apua annettiin aina sitä tarvitseville. Naisilla oli ompeluseuransa, maanpuolustustyönsä ja toimintansa sotilaskodissa. Nytkin mukana oli niitä, jotka olivat Kiviniemen aikaan lottina ja pikkulottina. Jokunen oli silloin ihan pieni pikkulotta. Silloiset pojat kuuluivat Suojeluskunnan poika-osastoon. Matti Ukkoselle on jäänyt erityisesti mieleen

poikaosaston kilpailumatka Naantaliin, josta hän kirjoitti osion "Muistojen kirjaan". – Se oli kokemus, sillä monikaan ei ollut käynyt Sakkolaa pidemmällä.

Kasarmilaiset kokoontuivat syntymäpäiville ja olivat mukana erilaisissa tapahtumissa. Mm. pataljoonan soittokunta esiintyi kasarmin ulkopuolella isänmaallisissa tilaisuuksissa. Pataljoonalla oli oma laulukuoro, näytelmäseura, useita lausujia ja laulusolisteja. Kaikki nämä toimivat tiiviissä yhteistyössä muiden samoja asioita harrastavien kuntalaisten kanssa. Sakkolan seurakunnan pappi oli myös pataljoonan pappi, mikä yhdisti seurakuntaa ja pataljoonaa. Kiviniemessä elettyä yhteisöä oli kiinteä. Sitä olivat myös yhteydet kuntaan ja kuntalaisiin.

Edelleenkin armeija liittyy joidenkin entisten Kasarmilaisten elämään. Kasarmin kavereista on löytynyt aviopuolisotakin. Sotilaiden kanssa ei kuitenkaan saanut seurustella, mutta pesäpalloa pelattiin yhdessä.

Lappeenrannassa kokoontuminen

Tämänkertaisen kokoontumisen puuhanainen oli Lea Mönkkönen kumppaneineen. Kesäiseen tapaamiseensa Lappeenrantaan 7.7. saapuneet "Kiviniemeläiset" kokoontuivat Äiti Karjala muistomerkillä muistellen Sakkolan sankarivainajia. Airi Uosukaisen ja Matti Ukkosen laskettua kukat Sankarivainajien muistomerkillä siirryttiin Lotta Svärd-patsaalle, jonne kukkatervehdyksen toivat Äiti Hellsten ja

Viskarit rantautuivat Suomeen 1553

Viskarin suku piti kokousta 10.9. Orivedellä 42 hengen voimalla. Teuvo Viskari toivotti kokousväen tervetulleeksi, ja sen jälkeen tapaaminen aloitettiin ruokailulla ja kahvilla. Kahvittelun lomassa Teuvo Viskarin tyttärentytär esitti kolme kappaletta huilulla.

Teuvo Viskari esitteli laatimaansa Vilakkalan kyläkarttaa, johon on merkitty kylän talot ja omistajat. Sitten hän selvitti lyhyesti Viskarin suvun sukututkimuksen vaiheita. Suvun juuret näyttävät johtavan Ruotsiin, missä suku käytti nimeä Bertilsson. Suomeen suku näyttää tulleen 1553 Pohjanlahden rannikolle ja samalla on otettu käyttöön Viskari -nimi. Nimen alkuperästä ja tarkoituksesta on esitetty erilaisia käsityksiä: kalastaja tai hevosen kengän jäänäula – sukuvaakunassa on esitetty jäänäula.

Pohjanlahden rannikolta suku jatkoi matkaa halki Suomen Karjalan kannakselle Antreaan ja Sakkolaan. Ruotsin kuningas halusi asuttaa kannasta evankelisluterilaisuudelle myönteisillä ihmisillä, kuten Viskareilla. Matkalla jäi Viskari -nimi usealle paikalle paikan tai talon nimeksi.

Ryhmä Oriveden veteraanikuorosta esitti välillä lauluja, kuten Veteraanin iltahuudon. Sen jälkeen

siirryttiin varsinaiseen sukkokokoukseen, jonka puheenjohtaja Vilho Viskari avasi. Poismenneitä suvun jäseniä muistettiin hetken hiljaisuudella.

Kokousväki päätti, että sukkokokouksia pidetään joka toinen vuosi. Kokouksesta tiedotetaan ainakin Suvannon Seudussa, Pyhäjärvi-lehdessä ja Karjala-lehdessä. Seuraava kokoontuminen sovittiin pidettäväksi Lempäälässä syyskuun toisena viikonloppuna vuonna 2008.

Kokouksessa valittiin puheenjohtajaksi ja suvun päämieheksi Jyrki Viskari Orivedeltä ja sihteeriksi Terttu Rantala Lempäälästä.

Terttu Rantala

"Se oli kokemus, sillä monikaan ei ollut käynyt Sakkolaa pidemmällä."

Marja Saksa. Vapaaseen tahtiin siirryttiin Lappeenrannan linnoitukseen nauttimaan "Kahvila Majurskan" herkuista. Ennen yhteistä iltatapaamista jokainen saattoi mieltymysten mukaan katsastaa Lappeenrannan elämää. Linnoituksessa oleva Ilja Repinin taidenäyttelykin sai vieraita eri puolilta Suomea.

Hotelli Lappeessa jatkunut illanvietto oli perinteinen muistojen ilta. Muisteltiin yhteistä Kiviniemää. Siihen johdattelivat "Kasarmin lasten laulut". Ohjelmaan kuuluivat arpajaiset, kirjoittaminen "Muistojen kirjaan" ja tietenkin haastaminen. Tapaamisissa muistetaan aina poisnuikkuneita jäseniä. Yhteisessä tilaisuudessa sovitaan seuraavasta kokoontumisesta. Peruskiviniemeläisten mukana on myös ns. siipikiviniemeläisiä eli puolisoita. Joskus lähdetään matkaan koko perheellä.

Muistoja Kiviniemestä on kirjattu tapaamisten alusta alkaen. Ne jakautuvat kahteen ajanjaksoon: varhaislapsuusvuosiin rauhan aikana ennen syksyä 1939 sekä sotavuosiin 1942-1944. Nyt "Muistojen kirja" matkasi Lahteen Marja Saksan 95 vuotta täyttävälle äidille, Sylvi Koivistolle. Hän on ainut elossa oleva vanhemman sukupolven edustaja.

Vuoden 2007 tapaaminen on Marja Saksan ja Atte Antikaisen kesäpaikassa Tammelassa.

Kunniakas JP 4

Kiviniemessä olleen JP 4:n sijoituspaikaksi tuli sodan jälkeen Hämeenlinna, jonne pataljoona saapui junalla tammikuun 14. päivänä 1945. JP 4:n kotipaikaksi vakiintui Linnan kasarmi ja useiden Kasarmilaisten evakkomatka päättyi Hämeenlinnaan. Vuonna 1957 Jääkäripataljoona 4:n nimi siirtyi historiaan ja pataljoona sai nimeksi Hämeen Jääkäripataljoona.

Vaikka itse JP 4:ä ei enää ole, niin kunniakkaan JP 4:n perinteitä vaalitaan

Hämeen Jääkäripataljoonassa. - JP 4 sai erityisenä tunnustuksena 27. Preussilaisen jääkäripataljoonan perinteiden vaalimisen, kunniamarssikseen Jääkäreiden marssin ja vuosipäiväkseen Jääkäreiden maihinnousupäivän Vaasassa 25. päivänä helmikuuta. Rva Heinrichs lahjoitti aikanaan pataljoonalle jääkärilipun, jota oli naulaamassa komentaja, eversti Martti Nurmi.

JP 4 kunnostautui talvisodassa 1939-1940, jatkosodassa 1941-1944 ja saksalaisia vastaan Lapissa 1944. Myös Kasarmilaiset joutuivat antamaan uhrinsa sodissamme. Kasarmilaisen kaatuminen koski aina kaikkia yhteisössä olevia. Tällöin yhteisön tuki oli tärkeä. - Pataljoonan komentaja, rintamalla JR 28:n komentajana toiminut eversti Martti Nurmi, menehtyi autonkuljettajansa kanssa 06.02.1940 ylikäytävätapaturmassa. Koska tapahtuma sattui virka-aikaan, on hänet määritelty sankarivainajaksi. Hänen nimensä on kaatuneiden kadettiupseereiden marmoritaulussa maanpuolustuskorkeakoululla Santahaminassa. Rva Enny Nurmelle myönnettiin sururistinä ensimmäisen luokan Vapaudenristi miekkokera.

Kiviniemeläiset ovat luovuttaneet materiaaliaan mm. Lotta-museoon Tuusulaan, Tykistömuseoon Hämeenlinnaan ja Sotilaskotiyhdistykselle.

Osa Kiviniemeläisiä kuuluu myös Hämeen Jääkärikiltaan. Heitä on mukana pataljoonan perinnepäivässä ja valati-laisuudessa. Vuosittain he lahjoittavat Hämeen Jääkäripataljoonan komentajalle jonkin summan annettavaksi ansioitu-neelle jääkärille. Yhteistä heille on myös Linnan aika, Linnan kasarmilaiset ja Linnan lapset. Kuitenkin sydän ja muistot ovat Karjalassa, Kiviniemi on jäänyt rakkaitten muistojen joukkoon.

Paula Penttilä

kirjoittaja on
Säkkijärvi-lehden päätoimittaja
Tiedot: Haastattelut
<http://www.fi/Kiviniemi>

Matka Vaskelaan vuonna 2006 – muistoina kosken ja mielen kuohut

On vaikea aloittaa kertomusta matkasta Karjalaan, Metsäpirtin Vaskelaan, ja Metsäpirttijuhille. En tohtisi jättää mitään kertomatta, sillä niin paljon tähän neljän päivän elämysmatkaan mahtui tapahtumia ja tunteita.

Kesäkuun viimeisenä päivänä 2006 Vesilahden liikenteen bussiin astui 22 matkajaa, kaikilla sama päämäärä, Karjala ja Metsäpirti. Osa oli kokeneita matkailijoita, mutta minä olin reissussa äitini ja isäni kanssa ensimmäistä kertaa. Olisi jännittävää nähdä, millaista siellä kovasti kaivatussa äitini ja isovanhempieni synnyinpaikassa on. Olenhan koko elämäni saanut kuulla siitä, sen ihmisistä ja tapahtumista niin paljon...

Bussissa tutustuimme toinen toisiimme ja tunnelma oli odottava. Matka sujui rajalle laulaen ja karttoja tutkien. Rajanylitys sujui perinteiseen tapaan hitaasti ja minua säällitti, kun vanhemmat ihmiset joutuivat seisomaan kesähelteessä pitkässä passijonossa. Lopulta pääsimme takaisin omaan bussiimme ja jatkamaan matkaa. Emme päässeet pitkällekkään, kun matkamme jälleen keskeytyi. Edessämme oli autonkuljetusrekka nokka metsään päin ja sen perä tukki tiemme. Oli juuri sattunut kolari: henkilöauto oli törmännyt vesiliirrosta kylki edellä vastaantulevaan rekkaan. Näky oli sanoin kuvaamaton, silmät näkivät ympäristöön sinkoutuneet ruumiit ja romut, mutta aivot eivät oikein kyenneet ottamaan sitä kauheutta vastaan. Bussissamme tuli hiljaista pitkäksi aikaa, eikä kukaan enää pystynyt laulamaan. Matkaa jatkettuamme vasta huomasi, miten erilainen ajokulttuuri rajan toisella puolella oli – ajettiin niin kovaa kuin päästiin, usein neljä autoa rinnakkain kaksikaistaisella tiellä. Tähän en ikinä lähtisi omalla pikkuautolla! Tämän tästä puissa roikkui tuoreita muistoseppeleitä kolaripaikoilla..

Hyvän matkaa Viipurin ohii ajettuamme alkoi joku epäillä, että olemme ajaneet ohii Rautuun menevän tienhaaran. Asiaa oli hankala tarkistaa, sillä missään ei ollut kunnollisia tienviittoja. Paikannimet oli myös tietysti kirjoitettu vain venäjäksi, jos jostain joku viitta löytyikin. Taisin olla ainoa, joka osasi vähän venäjää, joten sain ilokseni ryhtyä kartanlukijaksi. Lisä-

ongelmia tuotti vielä sekin, että karttaan oli merkitty teitä, jotka saattoivat olla niin huonossa kunnossa, ettei niitä pitkin bussilla ollut mahdollista kulkea.

Lopulta kuitenkin pääsimme perille Rautuun ja hotelliin, josta meille oli varattu majoitukset. Yllätys oli kuitenkin odottamassa: osa meistä joutuisi huoneiden puutteen vuoksi pihamajaan yöksi - ja kukahan olisi vapaaehtoinen? Kolme urheaa herraa lupautui ritarillisesti luopumaan varaamistaan huoneista. Tätä he taisivat myöhemmin katua katkerasti, sillä majassa oli homeista, likaista ja kosteaa. Lisäksi heitä yritti keskellä yötä käydä tervehtimässä pitkäkynäinen. Onneksi majasta löytyi puolustusaseeksi paistinpannuja ja muuta kättä pidempää! Seuraavana päivänä urhoja jo vähän naurattikin, mutta yö oli ollut unohtumaton. Pääsin taas verestämään venäjänkielen taitoani ja vaatimaan matkalaisillemme kunnan huoneita, kun niistä kerran oli jo maksettukin. Oletettavasti paikallisen tavan mukaan hotellin johtaja odotti minulta kahisevaa taskuunsa, mutta en antanut periksi. Lopulta huoneet löytyivät kuin ihmeen kaupalla!

Metsäpirttijuhallisuudet alkoivat heinäkuun ensimmäisenä päivänä Lahjoitusmaatalonpoikien patsaalta ja hautausmaalta, Muistojen lehdossa: pidettiin puheita, laulettiin ja laskettiin kukkia kaatuneiden ja Larin Parasken muistomerkeille. Juhlavieraita oli monta bussillista Suomesta ja myös nykyiset Metsäpirtin edustajat toivat tervehdyksensä juhlaan. Kesken itkuvirsi-esityksen tuli vieraaksemme myös paikallisen nautakarjan edustus ammumaan juhlijoitamme. Tien toisella puolella oli suuri, täysin aitaamaton laidun, jolta tuli johtajalehmä ihmetelemään meidän touhujamme. Itketti ja nauratti yhtä aikaa!!

Juhlat jatkuivat koko päivän, ja hauskin ta oli illalla Laatokan rannalla. Pelasimme beach-volleytä ja toiset meistä toteuttivat unelmansa Laatokassa uimisesta. Osa nuorista venäläismiehistä alkoi olla mukavassa lauantaatunnelmassa ja haastoi rehvakkaana suomalaiset köydenvetokisaan. He olivat sangen varmoja voitostaan ja uhosivat iloisina, kun vastustajissa ei ollut

tarjolla ainuttakaan alle viisikymppistä! Milloinkaan ei voitto ole maistunut yhtä makealle – ei edes jääkiekon maailmanmestaruus – kuin Laatokan rantahietikolla Suomen pappajoukkueen vedettyä sisulla voiton takalistoilleen pyllähtäneistä nykyvaskeloisista!! Tätä voittoa juhlistettiin makoisilla retkikahveilla, hävinneet taisivat lääkitä haavojaan väkevämmillä juhlajuomilla.. Hyvä Suomi! Ohjelmassa oli vielä yhteislaulua venäjäksi ja suomeksi, molemmilla puolilla sävel oli sama. Loppuillasta kävimme vielä visiitillä uudessa prameassa laskettelukeskuksessa, josta näkyvät yli Karjalan salpasivat hengityksen kauneudellaan. Jossain kaukana kukkui käki.

Seuraavana aamuna heräsin, kun oveeni koputettiin ja minua pyydettiin tulkiksi. Eräällä matkaseurueemme miehistä oli sydänongelmia ja hän tarvitsi sairaalahoitoa. Pyysin hotellin henkilökuntaa tilaamaan nopeasti ambulanssin paikalle ja palasin potilaan luo odottamaan ammattiapua. Hänellä ei ollut kovia kipuja, mutta hän menetti kuitenkin pian tajuntansa. Ambulanssin henkilökunnan kanssa jouduin ensimmäistä kertaa elämässäni elvyttämistilanteessa antamaan sydänhierontaa. Joudun ammatin puolesta pitämään jatkuvasti yllä ensiaputaitoa, mutta tositalanteesta minulla ei ollut kokemusta. Yllätyksekseni pystyin toimimaan rauhallisesti ja muistamaan oppimani hätätilanteesta. Järkytys tuli vasta paljon myöhemmin. Ensipuryhmä toimi parhaansa mukaan alkeellisilla välineillä: ambulanssitkin olivat kuin sotaajalta. Lupasin lähteä potilaan mukaan sairaalaan ja pitää sitten yhteyttä muuhun seurueeseen. Sairaalaan elvytystä jatkettiin vielä aulan lattialla, mutta sitten potilas siirrettiin hoituhuoneeseen, mihin minua ei onneksi enää päästetty.

Menin sairaalan pihalle rauhoittumaan. Haminasta soitettiin kännykkääni ja sanottiin, että ambulanssi on valmis lähtemään hakemaan potilasta Suomeen, jos hän on siirtokunnossa. Lupasin selvittää asiaa lääkärin kanssa, mutta mennessäni takaisin sisään tuli sairaanhoitaja kertomaan, että potilas on kuollut. Välitin tiedon Haminaan ja matkaseurueellemme,

Riisniemen kävijät Aarne, Leila, Erkki, Maire, Leila, Milja, Pekka, Julia, Hellevi, Kirsti ja Veijo.

jota pyysin hakemaan minut sairaalasta. Pyysin lääkäriltä lupaa päästä vainajan luo vielä kerran – jotenkin tuntui, että minun oli vielä saatava nähdä hänet. Koska omaisia ei ollut paikalla, ajattelin jättäväni jäähyväiset heidän puolestaan. Silitin häntä, tein ristinmerkin ja selitin lääkärille, että hän syntyi ja kuoli täällä. Kotonaan. Nyt hän on kotona. Kun palasin sairaalan pihalle, bussi odotti minua. Matkaseurue piti juuri hartaushetkeä. Nyt vasta oli minun vuoroni itkeä.

Hämmästyttävää oli, ettei edes kukaan nuorimmista ja koulutetuimmista paikalla olleista venäläisistä puhunut englantia. Kaikki oli selvitettävä venäjäksi: edes vainajan nimeä kuolintodistukseen ei sairaalan henkilökunta kyennyt lukemaan hänen passistaan. Toinen hämmästyttävä asia oli räikeä ristiriita siinä, mitä pidetään tärkeänä: laskettelukeskuksen prameus tuntui typeryyttävältä, kun terveydenhuollon välineistön taso oli näin surkea.

Kaiken tämän jälkeen jatkoimme hiljaisina matkamme ohjelmaa. Nyt oli aika lähteä katsomaan sitä, minkä takia minä alunperinkin lähdin tänne matkalle. Nyt saisin nähdä rakkaan mammani, Riisniemen Annin eli Lampun Annan, syntymäkodin paikan ja Vaskelankosken. Ovatko ne oikeasti olemassa?

Luonto antoi parastaan, aurinko paistoi täydeltä terältä. Tässä oli ollut tupa,

tässä oli leikitty, tässä oli navetta, tuolla pellot, tuolla.. nyt ei ole jäljellä enää kiveä eikä kaivoa. Ei ihme, että tänne on kaivattu niin! Voi, kunpa mamma nyt näkisi kuinka kaunista täällä on! Vaan näkeehän hän, tietäähän hän, katsoo ja hymyilee meille tuolta ylhäältä. Äiti lukee mamman kirjoittaman runon, takeltelee, liikuttuu.

Kosken kuohua voisi kuunnella ja katsella vaikka kuinka kauan. Sen voima mykistää; tässäkö muka ovat lapset saaneet käydä keskenään uimassa? Tuoltako Larin Paraske veti raskaita tavaraveneitä ylös vastavirtaan? Tahdomme äidin kanssa kastella varpaita uimapaikassa. Isäkin herkistyy: tuossa serkkupoika nähtiin viimeisen kerran uivan Taipaleen yli kaikki sotilasvarusteet yllä – siihen hän jäi...

Nämä paikannimet ovat kaikille suomalaisille tutut historiasta, nuorille myös vanhempien ikäpolvien kertomuksista. Me pääsimme omakohtaisesti paikan päälle – näimme ja koimme palan ominta historiaamme.

Riiskaan, äitini kotipaikalle, yritimme päästä Raajun kautta, mutta meidän oli käännäyttävä takaisin, kun tie kävi bussille liian huonoksi. No, ehkä pääsemme myöhemmin toista kautta sinne. Paluumatkalla kävimme vielä Palkealan hautausmaalla Larin Parasken patsaalla.

Kotimatalla tapahtumat ja tunnelmat sekoittuivat keskenään: oli vaikea muistaa

missä järjestyksessä mitään tapahtui. Olen matkustellut paljonkin ja monessa eksoottisessa maassa, mutten voinut ymmärtää, kuinka niinkin lähellä voi olla niin kaukana. Toisaalta mieltämme painoi kovasti myös se, että Suomeen palatessamme meitä oli yksi vähemmän. Rajavartijat taisivat ihmetellä mistä on kysymys, kun bussimme ajoi rajalle hitaasti heidän ohitse: kaikki matkustajat bussin sisällä seisoivat ja katsoivat silmät kyynelissä eteensä – pidimme hiljaista hetkeä ystävämme muistolle.

Sinne nyt jäi rajan taa se satujen maa, joka oli jättänyt minuun aikamoisen poltinmerkin. Se oli neljässä päivässä koskettanut minua enemmän kuin ymmärsinkään. Mistään hinnasta en olisi tätä matkaa jättänyt kokematta. Elämys oli kerta kaikkiaan unohtumaton, kokemus vailla vertaa.

Marja-Leena Suilamo
Vaski-suku, Mikkolan sukuhaara

Ahtiaisten sukuseura koolla Kauhajoella

Eteläpohjalaisesta Kauhajoen pitäjältä tuli uusi koti monelle metsäpirttiläiselle talvisodan päätyttyä. Osa siirtyi myöhemmin, vuoden 1945 jälkeen etelämmäs, mutta moni myös asettui pysyvästi lakeuksille ja nevojen laitamille elämänsä jatkamaan.

Metsäpirtin Ahtiaisten sukuseura koontui syyskuussa Kauhajoella, missä edelleen asuu runsaasti suvun jäseniä. Sukukokous aloitettiin kiertoajelulla, jonka aikana Tarmo ja Risto Ahtiainen näyttivät kauempaa tulleille Ahtiaisten ja muiden metsäpirttiläisten asuinsijoja.

Noin 35 kilometrin kiertoajelu aloitettiin aseman seudulta, minne Rantasalmen ja Pieksämäen seudun evakkojunat toivat suvun jäseniä talvisodan jälkeen.

Sodan jälkeen aukeaan maisemaan rakennettujen rintamamiestalojen ympärillä kasvaa nykyään vehreitä ja suojaavia pihapuita. Mutta Karjalankatu on yhä edelleen Kauhajoen kaupungin ainoa katu. Nykyisin noin 14.000 asukkaan kaupungin keskusta on kyllä avara ja raittia riittää, mutta yhtään sen teistä ei ole nimetty kaduksi.

Monet Ahtiaisten ja muiden metsäpirttiläisten aikanaan rakentamista taloista ovat vaihtaneet omistajaa, joku on purettukin, mutta toiset ovat laajenneet ja siirtyneet suvussa seuraaville polville.

Kokous- ja majoituspaikkana oli Kauhajoen Invalidit ry:n virkistyskeskus Asuuli. Paikka itsessään on tulosta Kauhajoelle asettuneen Vilho Ahtiaisen tar-mokkuudesta vielä hänen eläkepäivinään. Ja kun Asuuli 1970-luvun puolivälissä rakennettiin, rakennuspaikkakin löytyi erään Ahtiaisen mailta, nimittäin Väinö Ahtiaisen lehmiahaasta, saaresta Ikkelänjoen rannalta.

Aluksi saareen tehtiin kunnon silta ja viihtyisää notkelmaa alettiin käyttää invalidien virkistyspaikkana. Mökit saivat seurakseen liikuntahallin, jossa pidettiin myös tansseja toiminnan rahoittamiseksi, ja myöhemmin myös tiloja kuntoutuslomien viettoon.

Asuulin pihalle on pystytetty sulka-kynän koristama muistokivi ”Asuulin isälle”, vuonna 1999 edesmenneelle Vilho Ahtiaiselle.

Sukukokouksen ohjelma ja ruokailut tapahtuivat Asuulin päärakennuksessa. Muutamat osallistujista pääsivät yöpy-

Kaikille osallistujille yritettiin nytkin löytää oksa yhteisestä sukupuusta. Riitta ja Harri Siltanen ja Pirkko ja Maire Peltonen tutkivat sukusiteitään Ahtiaisiin.

mään myös majoitustiloiksi korjattuun vanhaan vesimyllyyn.

Ajelun jälkeen lauantain ohjelmaa jatkettiin Raili Peltolan ja Marjo Ahosen runoesityksillä, Marjo lausui pohjalaisittain ja Raili karjalaisittain. Sukuseuran sihteeri Katariina Ahtiainen puolestaan oli löytänyt Kauhajoen Kokon kylässä 1935 syntyneen Mauri Pitkämäen muisteluksia, joissa kerrotaan mm. karjalaisten tulosta pitäjään ja Kokon kylään.

Markku Lemmetti puolestaan kertoi uusinta tutkimustietoa siitä, mitä reittiä Ahtiaisten suku on saapunut kymmenien tuhansien vuosien aikana Afrikasta. Tieto perustuu uusimpaan geenitutkimukseen, jonka sovellukset ovat tulleet maksua vastaan myös tavallisten kansalaisten saataville.

Amerikkalainen aikakauslehti tarjoaa yleisölle y-kromosomin tutkimusta. Sen muutoksia eli mutaatioita on vuositu-hansien aikana tapahtunut vain tusinan verran ja niitä voidaan maantieteellisesti paikallistaa.

Sen mukaan Ahtiaiset ovat saapuneet mammuttien perässä Suomeen Araljärven ja Siperian kautta, tiivistä Markku tuloksen.

Sunnuntai aloitettiin osallistumalla jumalanpalvelukseen Kauhajoen kirkossa. Sen jälkeen laskettiin seuran muistokukat kirkon vieressä olevalle Karjalaan jää-neiden muistomerkillä. Sankarihauta-usmaalla lepää myös Ahtiaisten sukuun

– Voi, ko mie mokoman saisin! toivoi runonlausuja Raili Peltola.

kuuluvia, ja heitäkin muistettiin.

Vuosikokous päätti, että sukuseura kuuluu vatedeskin Karjalan Liittoon. Jäsenmaksujen osalta päätös tarkoittaa sitä, että sukuseuran kautta Karjalan Liittoon kuuluvat maksavat ensi vuonna 15 € ja muut 10 € jäsenmaksun.

Sukuseuran esimiehenä jatkaa Harri Laine. Erovuorossa olleista hallituksen jäsenistä valittiin uudelleen Raija Her-rala. Uutena hallitukseen valittiin Riitta Siltanen sekä yhden vuoden ajaksi Liisahelena Stähle.

Vullien sukuseuran juhlamatka Sakkolaan

Vullien sukuseuralla on meneil-lään juhluvuosi – sukuseura on täyttänyt kymmenen vuotta. Sen kunniaksi päätettiin taas tänä kesänä tehdä sukumatka Sakkolaan. Matka tehtiin keskikesällä, 6.-9. heinäkuuta, ja sää suosikin meitä uskomattomasti. Koko ajan oli oikein helle ja taivas pilvettömän sininen. Vai onkohan Karjalassa aina sellainen kesä? Markku Nuora Vesilahden Liikenteestä kuljetti meitä, eikä osaavampaa ja ystävällisempää matkanjohtajaa voisi edes kuvitella. Meitä oli 43 henkeä kyydissä, ja uskon, että me kaikki haluamme ensi kerrallakin Markun matkaan.

Majapaikkamme oli hotelli Losevo. Nautimme siellä aamiaismme ja päivälisemme, ja lopun aikaa olimmekin sitten kovasti menossa. Kävimme tietysti kat-somassa entisiä kotipihoja ja halaamassa kotikuusta, ja matkan onnistumiselle merkitsikin paljon se, että mukana oli niitä Karjalassa lapsuutensa viettäneitä, jotka saivat muistot meille muille yhä elämään.

Uimme Vuoksessa ja Suvannossa kuten isämme ja äitimme aikoinaan, ja iltoja vietimme mukavasti seurustellen Kivini-

Vullien sukua Katariinan palatsin portailla Tsarskoje Selossa 8.7.2006.

men kosken partaalla. Yksi kokonainen päivä kului retkellä Pietarin läpi Tsarskoje Seloon, jossa vierailimme upeassa Katariinan palatsissa ja sen puistossa. Paluumatkalla kävimme vielä Kronstadtissa, erikoinen kokemus sekin.

Yhtenä iltana vietimme serkkumme Maire Arven hieman myöhästyneitä syntymäpäiviä Vuoksen rannalla. Tut-tuja lauluja laulettiin ja kuunneltiin, ja monen silmään taisi kyynel kihota, kun Pauli Kurikka ja Liisa Arve lauloivat ”Laps olen köyhän kauniin Karjalan”.

Matka Sakkolaan – matka karjalaisuuteen

Kymmenen vuotta sitten perustettu Vullien Sukuseura teki heinäkuussa matkan syntymäseudulleen Karjalan kunnalle. Miten siis koin Karjalan minä, varautunut varsinaissuomalainen, jonka juuret ovat 300 vuotta syvällä Paimion pelloissa?

Karjala kylpi helteisessä auringossa koko matkan ajan – ihmettelimme seniorimatkalaisten kestävyyttä: he aivan säteilivät kilvan auringon kanssa päästessään kotitankuville! Ei haitannut lonkkakipu tai särkevä polvi, rannat ja notkot kuljet-tiin reippaasti!

Matkalla jo ihmettelin ääneen, miten olette välttyneet katkeroitumiselta? Maire-mummo esitteli iloisena perheensä peltoja, jonne nyt rakennetaan datsoja; kotipiha ja -aho oli aidattu nuorisoleirin käyttöön. Epäsiisteystä ja välinpitämättö-myttä ympäristöstä – onneksi kuitenkin kotikuusi, josta niin paljon olemme kuulleet, oli edelleen tallella! Välillä vaati mielikuvitusta hahmottaa se ihana

nuoruutemme maisema ympärillämme; nähdä luonnossa ne monesti kuullut ker-tomukset Karjalasta.

Karjalaisten elämänsäsenne jaksaa edelleen ihastuttaa; sodan ja evakko-ko-ettelemukset läpikäyneinä jaksatte aina vain olla iloisia, valoisia, posi-tiivisia – vaikkakin joskus turhaan etukäteen asi-oita murehtivia ja huolehtivia? Teillä on tunteet herkässä ja niitä myös osoitetaan. Ehkä katsotte aina elämässä eteenpäin, mikä meidän kaikkien pitäisi osata, eilistähän ei voi muuttaa; tänään eli huomisen eilisenä pitäisi osata elää ja nauttia joka hetkestä. Toivon, että minuunkin on 30 vuoden sukuun kuulumisen aikana tarttu-nut positiivista elämänsäsennettämme.

Suvun seniorit! Monissa sukutilai-suuksissa olen aistinut sen valoisan ja lämpimän Karjalan kunnaiden olemassa olon, minkä nyt koimme myös paikan päällä! Nuoruutemme Karjala elää aito-na ja vahvasti edelleen teissä, heimonne

Nyt oltiin kotona Karjalassa, niin kuin Maire sanoi.

Paluumatkalla tietysti vielä pakolliset kuviot kuten Viipurin tori ja kauppahalli. Taas on alettu miettiä, mitä kaikkea tehtäisiin sitten seuraavalla matkalla.

Suuri ilon aihe meille oli se, että mu-kana oli paljon nuoria ja ensimmäistä kertaa Karjalaan tulleita. Tässä yhden ensikertalaisen, Liisa Arven kokemus Vullien yhteiseltä matkalta.

Maija Lehto o.s. Vulli

on vahvaa! Suomen Kuvalehti kertoi numerossaan 32/2006 kolumnissa ”Uskomaton ilmiö” (kirj. Kustaa Hulkko): ”... Suomessa ilmestyy edelleen, yli 60 vuotta sodan jälkeen, parikymmentä luovutetun alueen pitäjien ikiomaa lehteä. ---Sen (karjalaisen lehden) eloonjäämiselle ei ole mitään muuta selitystä kuin diasporassa elävän heimon uskomaton kulttuuritahto.”

On mielenkiintoista olla yhtenä lenkinä Vullien suvussa! Lapseni voivat olla ylpeitä vahvoista juurista Karjalan kunnalla!

Hyvää jatkoa Suvannon Seutu-lehdelle ja Pyhäjärvi-lehdelle sekä kaikille niiden lukijoille!

Liisa (o.s. Tuomola) Arve
Mairen miniä, Hannun vaimo,
Eevan ja Ollin äiti

Haparaisten nuorisoseuralaiset kesämatkalla Karjalassa

Haparaisten Nuorisoseura järjesti matkan entisille kotiseuduille Sakkolaan, matka oli suunnattu erityisesti nuorille, vunuikoille, ja ihan kiitettävästi heitä vanhempineen oli lähtenyt matkalle. Olimme Nuoran Markun turvallisessa kyydissä ja Turkisen Hannu kaitsi laumaa isällisesti opettajan taidollaan.

Haparaissyntyisiä oli mukana Pajarin Martta, Leppäsen Väinö ja Viskarin Arvi. Me vanhat yritimme kertoa Karjalasta, elämästä siellä entisaikaan, evakkomatkoista, erikoisista henkilöistä – ja kyllähän niitä Sakkolassa riitti, jopa kuuluisuuksiakin. Ensimmäinen päivä meni matkatessa. Majoituimme Rautuun Igor-hotelliin, Laidisen Toivo oli vastassa siellä. Paikka oli myönteinen yllätys.

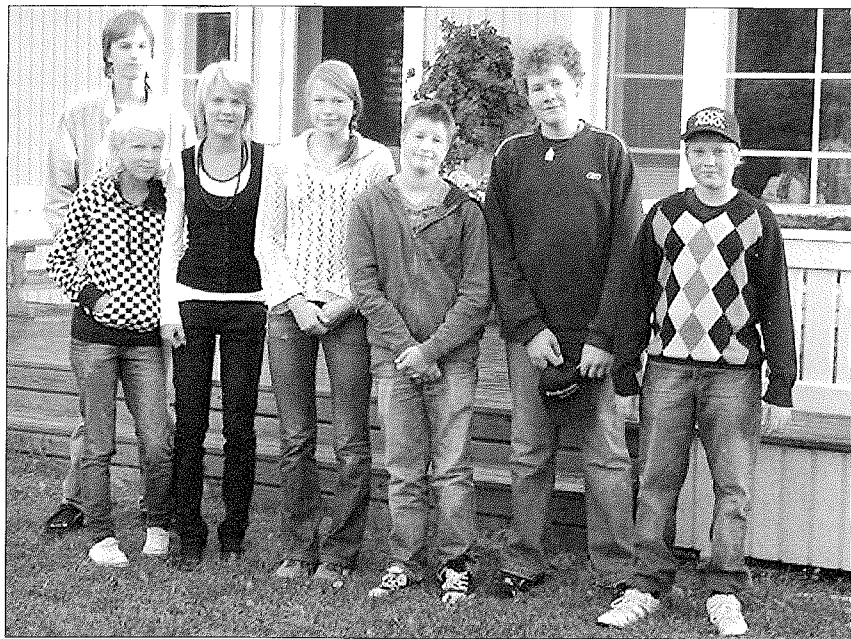
Seuraava paikka oli sitten matkan päämäärä ja kohokohta, Haparainen; Purpuaa ja Keljaa unohtamatta. Joka kylässä missä kävimme, koitimme hakea jokaisen mukana olijan vanhempien kotipaikat. Mutta Haparaisten kylää tarkastelimme erikoisesti ja poikkesimme taloihin, mihin oli mahdollista. Omalta kohdaltani piipahdimme mummolassani, siellä emäntä tunti heti ja jälleennäkeminen oli iloinen, vaikkei yhteistä kieltä ollutkaan. Talossa tehtiin remonttia.

Kaupoissa kävimme Haparaissa ja Petäjärvellä, Kiviniemessä Sashan kaupassa ja Viipurin Sorvalin valinnassa ja tietenkin torilla. Sakkolassa pysähdyimme hautausmaalla ja kirkonmäellä, missä nuorisoseuran puheenjohtaja Ilpo Viskari ja sihteeri Terhi Koironen laskivat kukat ja tapailimme Suvivirren ensimmäistä säkeistöä.

Lapinlahdessa Kalloksen suku kävi kotimäellä ja samoin Viipurissa Patterinmäellä katsomassa taloa, missä Partaset asuivat. Pannusaarella Ruunan Helge kävi kotonaan ja Rautanevan Rea ja Markku kävivät kotona Mariaa katsomassa. Laatokan rannassa keitimme kahvit, paistimme makkarat ja uskaliaimmat kävivät uimassakin. Terijoen maisemat ja kaupat olivat melko länsimaalaiset, paitsi meren ranta: voi sitä veden laatua, paksu mönjä uipinnalla, mutta siitä huolimatta paikalliset uivat ja onkivat. Terijoen rannassa joukkoomme ujuttautui tyttö, kuunteli puhettamme ja sanoi olevansa suomen kielen opiskelija yliopistossa.

Matkalaisia kirkon rappusilla Sakkolassa.

Ja vunuikkujen joukko matkan muisteloissa Lempäälässä Turkiksiella.

Terijoen jätettyämme suuntasimme Kronstadtiin. Kun olin lapsena ja kuului tykin ammuntaa, aikuiset sanoivat: Kronstatti ampuu. Ennen se oli saari, nyt sinne johti mahtava patosilta. Kotia kohti palasimme Saimaan kanavaa Lappeenrantaan ihanassa kesäillassa.

Muistelot matkasta vietimme Turkin luona Hannun possulassa ja Antin savusaunassa kuvia katsellen, kahvitellen perunakakkaroitten, piirakoiden ja grillimakkaroiden maistuessa.

Vunuikoita, heidän vanhempiaan, kaikkia lähes 40 henkilöä kiittäen, kun sain osaltani antaa Karjala-tietoutta ja -perinnettä, kertoa juttuja ja tarinoita. Vielä niitä jäi varastoonkin.

Martta Pajari

Kopperoisten suvun neljäs sukkokous pidettiin Halikossa

Kutsumme sukuseuraamme nimellä Tahvo Kopperoisen sukuseura. Sakkolan Haparaissa asunella Tahvo Juhananpoika Kopperoiselle ja hänen vaimolleen Marialle (os. Käppi) syntyi 1800-1900 lukujen vaihteessa seuraavat jälkeläiset: Anna Katarina (myöhem. Salo), Juhana Wiljam, Yrjö Arvi, Toivo Tahvonpoika ja Ida Maria. Näistä polveutuvat nykyiset sukukuntamme.

Sukumme on hajaantunut evakko- aikana maantieteellisesti laajalle ja on vaikeaa saada kaikkia sukulaisia kerralla kokoon. Olemme kuitenkin monikymmenpäisenä joukkona voineet toistuvasti kokoontua yhteen ja nekin, jotka eivät mukaan aina ole päässeet, ovat välittäneet viestiä olevansa ”hengessä mukana”.

Heinäkuun 22. päiväksi saimme kutsun neljänteen sukkokouksemme Halikkoon. Tilaisuuden järjestelyistä vastasivat Raili (nyk. Leino) ja Ritva (nyk. Gärdegård) sekä heidän perheensä. Raili on tuttu tämänkin lehden sivuilta, koska hän kirjoittaa karjalaisesta ruokaperinteestä ja vastaa perinereseptien toimittamisesta lehteen. Myöskin Railin tytär Ulla on lehden lukijoille tuttu toimittuaan Sakkola-museon projektivastaavana Lempäälässä. Raililla oli myös henkilökohtaisempi syy toimia tilaisuuden emäntänä, mistä syystä vielä kerran lämpimät onnitukset koko sukuseuran puolesta.

Tutustuimme aluksi Halikon arvokkaaseen vanhaan kirkkoon, jonne oli järjestetty opastus. Halikon kirkon rakennuttivat Horn af Åminne -suku 1400-luvulla. Tämän jälkeen laskimme seppeleen poisnukkuneiden ja Karjalaa jääneiden muistoksi. Hautausmaalla suoritimme lisäksi tervehdyskäynnin suvun jäsentemme Halikossa sijaitseville hautapaikoille. Toivo Tahvonpoika Kopperoisen perhekunta siirtyi evakoisvaiheessa Halikkoon Uuden kirkon Vammelsuusta, jonne he olivat

Sukukokouksen osallistujia Halikon museon portailla.

Sakkolan Haparaista muuttaneet juuri sotien alla. Kirkkomaalta siirryimme läheiseen Franssintaloon. Franssintalossa toimii ympäri vuoden sunnuntai- ja pyhäpäivisin kahvikamari, taidetila, lehtienlukusali ja taitojentupa. Nyt Franssitalo oli varattu sukkokousta ja kestitystä varten. Avajaispuheiden ja esittäytymisten jälkeen oli vuorossa maukas keittolounas tykötärpeineen. Lounaan jälkeen oli mahdollisuus jalotella Halikon kirkonmäen maisemissa ja mm. tutustua Ullan opastuksella Halikon museon sekä Franssintalon näyttelyihin. Halikon museo on rakennettu 1849 valmistuneeseen viljamakasiiniin. Museotoimintaa rakennuksessa on ollut vuodesta 1955. Nykyään kolmikerroksisen rakennuksen peruskorjaus valmistui 1987. Halikon museo on yksi Varsinais-Suomen parhaimpia paikallismuseoita.

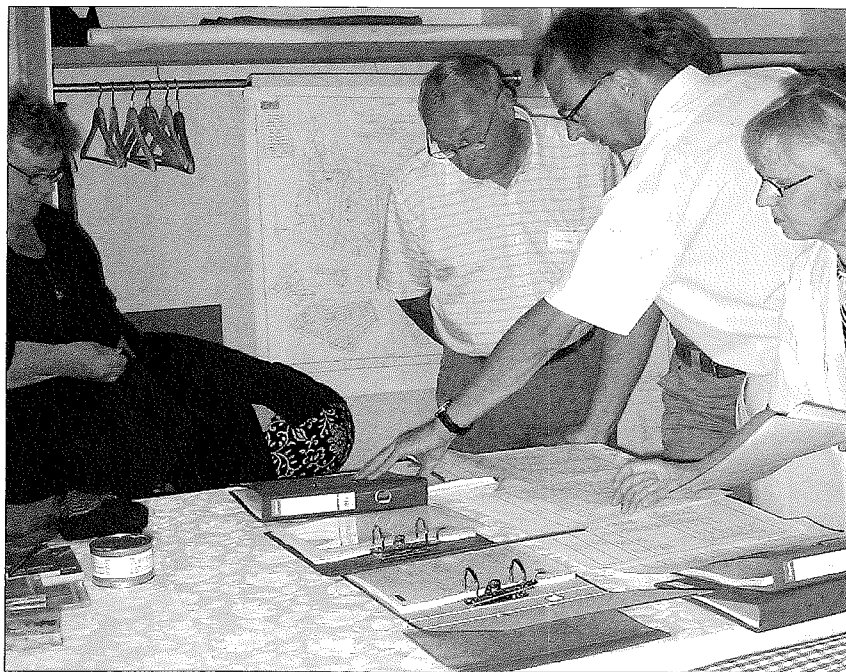
Kahvituksen yhteydessä pidettiin sukkokouksen virallinen osuus, jossa todettiin sukukirjan toisen osan alkavan valmistua ja ennakkotilauksia otettiin jo vastaan. Sukuseuralle valittiin myös rahastonhoitaja ja tehtävää hoitaa jatkossa Sirpa Lahti (os. Kopola). Tilintarkastajina toimivat Tuula Toivio (os. Kopperoinen) ja Kirsi Pääkkö (os. Oittinen). Suvun oman vaakunatunnuksen suunnittelua päätettiin viedä eteenpäin ja tunnusta voitaneen jatkossa käyttää erilaisissa sukuun

liittyvissä yhteyksissä mm. sukuseuran varojen keruuaineistossa. Railille ja Ritvalle luovutettiin muistoksi tilaisuudesta vanha sota-ajan jälkeen kirjoitettu henkilökohtainen kirje, jossa Toivo Tahvonpoika kertoo tuntemuksista uusilla asuinsijoilla veljelleen Juhana Wiljamille. Kirje on löytynyt sukututkimuksen yhteydessä.

Sukuseuran kannatukseksi myytiin arpoja ja perinteiseen tapaan lahjoituksena saatujen arpajaisvoittojen pöytä oli jälleen runsas. Onni suosi yhtä ja toista.

Tilaisuuden lopuksi kuvattiin sukua sekä yhdessä että sukukunnittain erikseen. Sukukokoukseen osallistui kaiken kaikkiaan runsaat neljäkymmentä henkeä, kun olemme laskeneet sukuun kuuluvia olevan tällä hetkellä n. sata henkeä.

Tämän selostuksen myötä lähetämme lämpimät kiitokset tilaisuuden järjestelyistä vastanneille ja samalla toivotamme sukulaiset tervetulleiksi sukuseuran ensimmäisiin pikkujoulujuhliin lauantaina 25.11. klo 15 alkaen Metsäkansan Tapiolassa. Lisätietoja saatavilla oman sukukuntanne yhteyshenkilöiltä.

Omat esipolvet kiinnostivat, mapitettua tietoa oli tarjolla.

Metsäpirtin Peltosten sukuseura koolla

Tämä elokuinen sukkokokous Kylan Rälssitilalla Mynämäellä oli järjestyksessä kolmas mukaan lukien 27.11.2004 pidetty seuran järjestäytymiskokous Karjalantalolla.

Ennen varsinaista vuoden 2006 sukkokokousta osa osanottajista tutustui Mynämäen kirjastossa sijaitsevaan Metsäpirtti-huoneeseen. Sinne on koottu mm. jonkin verran Metsäpirtti-kirjallisuutta ja esineistöä. Siellä on myös tietokone, jolla on yhteys Internetiin mm. sukututkimukseen tarvittavan tiedon hankkimiseen. Metsäpirtin seurakunnan ja sitä edeltävien Sakkolan kirkonkirjojen mikrofilmikorttien katseluun siellä on myös mahdollisuus.

Tämän lisäksi oli ennen sukkokokousta opastettu tutustumiskäynti Mynämäen Pyhän Laurin kirkkoon ja kukkien lasku Karjalaan jääneiden vainajien muistomerkille. Sukkokokouspäivälle sattuiivat Mynämäen kirkonkylässä Laurinpäivän

markkinat ja kylän keskusta oli täpötyännä markkinaväkeä. Se aiheutti jonkin verran liikumisvaikeuksia kylällä, kun vielä joitakin kulkuväyliä oli suljettu normaalilta liikenteeltä.

Sukuseuran vuosikokous

Varsinainen sukkokokous alkoi kello 11.00 tienoilla ja puheenjohtajana sen aikana toimi Paul Kruse. Vieraskirjan mukaan osanottajia oli ainakin 76 ja varmasti joku unohti kirjoittaa siihen nimensä.

Sukkokokous sujui varsin juohevasti. Entiset hallituksen jäsenet valittiin jatkamaan seuraavan toimintakauden puheenjohtajanaan Ilmi Pesonen Heltingistä.

Itse asiassa Ilmi Pesonen oli jollakin kesän 2004 Metsäpirtin matkalla ideoinnassa tämän sukkuseuran perustamista omien sanojensa mukaan Saaroisten Osuuskaupan portailla istuen.

Tulevan toiminnan tavoitteeksi määriteltiin sukututkimus Pauli Peltoselta (1676-1758) alkaen kaikissa muodoissaan – myös pienempimuotoiset esipolvien selvitykset esim. isovanhempien vanhempiin ovat tervetulleita ja tekijöilleen mielenkiintoisia ja palkitsevia. Metsäpirtin (Sakkolan) Jaamassa asuneen Pauli Peltosen lapsia tunnetaan kirkonkirjoista 10 aikuisikään elänyttä.

Heistä kolme tyttärtä avioitui Inkeriin eikä heidän myöhemmistä vaiheistaan ole tietoja. Yksi tytöistä avioitui Metsäpirtissä kahdesti, mutta hänellä ei ole jälkikasvua. Neljästä pojasta ja kahdesta tyttärestä on jälkipolvitiedot löydettävissä. Näistä sukuhaaroista on sukuseura saanut tunnetun Metsäpirtin pitäjän sukujen tuntijan Kalevi Hyytiän tiedostoista merkittävästi apua jatkotutkimuksiin.

Tietoja suvun vaiheista ja sukututkimuksesta

Tässä sukkokokouksessa Pirkko Peltonen ja Ilmi Pesonen kävivät läpi Paulin kolmen pojan sukujen vaiheita vanhimmasta päästä 1700- ja 1800-luvulta käyttäen apunaan Kalevi Hyytiän laatimia suvun miespuolisista jäsenistä koostuvia sukutauluja. He painottivat muun muassa että samoja etunimiä toistui varsinkin pojilla sukupolvesta toiseen.

Kimmo Laulajainen esitteli Varpun tytären sukua – omia esipolviaan. Varpun aviomies oli Aatami Heikinpoika Laulajainen. Lisäksi Kimmo kertoi laatimastaan selvityksestä Pauli Peltosen suvun kolmesta ensimmäisestä sukupolvesta. Tuo selvitys on tässä vaiheessa vielä vailla viimeistä tarkistusta, mutta antaa kuitenkin kutakuinkin oikean kuvan suvun voimakkaasta alkuvaiheesta noin 300 vuotta sitten.

Tietopuolisen osan kevennyksenä saatiin kuulla Virpi Peltosen ja Merja Haaslahden kauniita lauluesityksiä. Heidän säestäjänään toimi Sari Peltonen.

Tätä musikaalista puolta täydensi vielä toinenkin Peltosen perheen tytär Meri.

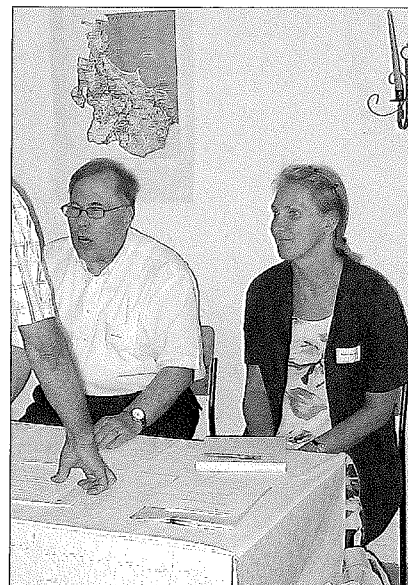
Tämän musikaalisen Peltosen perheen isä, Ari, oli tilaisuuden yleisjärjestelyissä merkittävästi mukana

Tilaisuuden tapahtumiin kuului sukusioiden lisäksi onnistuneet arpajaiset ja tietysti yleinen seurustelu sekä sukulaisten ja tuttavien tapaaminen näin sivusta seuranneen mielestä iloisissa ja lämpimissä tunnelmissa.

Ja kun Metsäpirtin Peltosista puhutaan, ei suvun nimestä huolimatta voi unohtaa kalastusta. Suvusta löytyy moniakin kalastajia. Tilaisuuteen oli Hilikka Keskinisula lähettänyt isänsä Mikko Peltosen kalstuselinkeinoa sivuavan värikkään

Markku Lemmetti (vas.) ilmoittautumassa kokoukseen. Raija-Liisa Itäpää ja Mirja Blomqvist (oik) ottamassa vastaan sukua.

Kokouksen puheenjohtajana Pauli Kruhse ja sihteerinä Raija-Liisa Itäpää.

kirjoituksen. Sen kirjoittaja oli Mikon luokkatoveri Käkisalmen Yhteiskoulusta, kenraalimajuri ja kirjailija V H Vainio. Vainio oli saanut opastusta lohen kalastukseen Kiviniemen koskessa, jossa Mikko Peltosella oli vuokrattu valtiolta kalastusoikeus.

Kalastusta ja tapahtumia Laatokan jäillä kuvasivat Arvi Ahtiaisen muistelmien kalastajauransa alkutaipaleelta, joista voidaan lukea Arvin pojan Pentti Ahtiaisen kirjasta.

Katsottiin myös video, jossa näytettiin tunnetun metsäpirttiläisen valokuvaajan Filemon Kuopan kalastusaiheisia valokuvia. Filemoninkin esipolvista löytyy Peltosia.

Merja Haaslahti (vas) ja Virpi Peltonen johtivat yhteislaulua, säestäjänä Sari Peltonen.

Tavataan taas vuoden kuluttua

Kokouspaikka oli tämän kokoukselle osanottajamäärälle erittäin sopiva ja muutoinkin mukavasti erillään häiritsevästä tekijöistä kauniin luonnon keskellä.

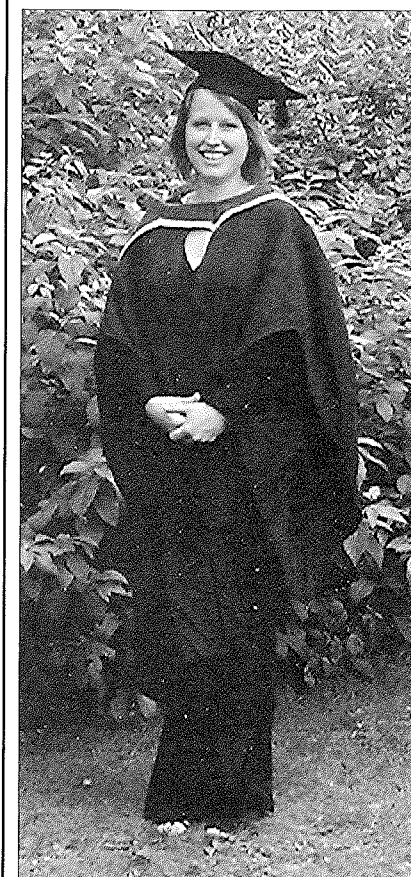
Tarjotut ateriat olivat sopivan monipuolisia ja taidolla valmistettuja.

Poislähtötunnelmia seurattessani sain sen vaikutelman, että kokouksen osanottajat lähtivät kotimatkalleen hymyssä suin, mikä antaa aiheen odottaa, että samoissa merkeissä tavataan toisenkin kerran.

Sukututkimuksen järjestelyiden lisäksi hallitukselle jäi tehtäväksi seuraavan tapaamisen suunnittelu. Silloin pyritään ilmeisesti painottamaan kokouksen asiasisältöä ja viihteellisenkin puoli taas hieman eri tavalla, mutta suvun perinteitä painottaen. Näkemiin seuraavaan kertaan.

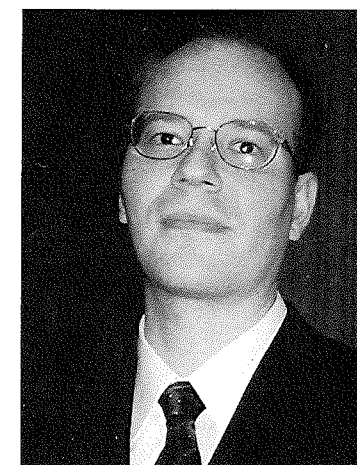
Kimmo Laulajainen

Valmistuneita

Johanna Repo on valmistunut 13.9.2006 Oxfordissa, BSC Honour Degree: International Hospitality Management.

Hänen äitinsä on Tuula Repo-Anderberg, mummo Hanna Repo, kotipaikka Sakkolan Kaarnajoki.

Jarkko Petteri Haapanen valmistui 9.10.2006 teologian maisteriksi Helsingin yliopistosta. Vanhemmat Tuula ja Pertti Haapanen, isovanhemmat Kerttu ja Kauko Virolainen Sakkolasta.

Serkkuja tapaamassa

Äidin Maria Koirasen (Rämö) veljen lapsia Sakkolan Saviojalta, Tampere on nykyinen kotipaikka. Olemme kaikki siinä iässä, että askel on kovin lyhyt. Siiri Ritalan (Rämö) kauniissa kodissa tunnelma oli tapaamisessa lämmin. Siiri oli kaksivuotias, kun lähti Saviojalta.

Kahvittelun ja sukulaisten kuulumisten vaihdon jälkeen lähdimme tapaamaan toista serkkua Veljeskotiin. Väinö Rämö, äidin veljenpoika, Siirin veli, viettää elon iltaa siellä tyytyväisen oloisena. Väinön vaimo Aino ja tytär Raija sekä Siirin aviomies olivat mukana. Halikosta meitä oli serkut Aune Kinnunen (Koiranen), Annikki Hammond (Koiranen) Marja Laiho (Koiranen) Reino Laiho (Marjan aviomies). Väinö lauloi, muisti meidät kaikki ja kyseli sukulaisista, vaikka hänellä on ikää yli 90 vuotta.

Päätimme lähteä heinäkuussa synnyinseudulle, kuka kynnelle kykenee. Nuoret ovat kovin kiinnostuneita katsomaan, missä ovat juuremme. Toivon, että auto täyttyy suvusta.

Rakkaat terveiset serkuille, ja kiitos mukavasta päivästä. Kaikkien puolesta
Marja Laiho
Halikko

UUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

10.7.2006 täytti 70 vuotta Aarre "Don Arska" Rytty, syntyisin Sakkolan Hovinkylästä. Ryhmäkuvassa Don on takarivissä hattu päässä. Vasemmalta: Ritva, Jaakko, Tuula, Aarre, Virpi, Vesa, Maija, Yrjö ja Eija Kuvasta puuttuu Heikki Rytty.

80 vuotta täytti 11.10.2006 Matti Väyrynen Vesilahdella. Matti on Pietari ja Anna-Liisa Väyrysen 7 lapsesta kolmanneksi nuorin ja syntynyt Hovikylän Loskenkujalla. Merkkipäivää juhlittiin Vesilahden Hukianhovissa sukulaisten ja ystävien kera.

Suvannon Seutu julkaisee joka numerossaan tietoja perhetapahtumista. Kun lähetät toimitukseen tietoja ja valokuvia, muistathan kysyä asianosaisilta luvan niiden julkaisuun.

Seuraava lehti ilmestyy ennen joulua, aineistot toimitukseen pe 1.12. mennessä, kiitos!

UUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

Lahja Metso 100-vuotiaaksi

100 vuotta täytti 30.8.2006. Lempäälän Ehtookodossa Lahja Metso, o.s. Räikkönen. Hän syntyi Valkjärvellä Antti Räikkösen ja Helena, o.s. Karhu, vanhimaksi lapseksi. Koulun käynti jäi muutama vuoteen kiertokoulua, koska kotona oli viisi nuorempaa sis-

rusta, joita hän tavan mukaan joutui "li-kottamaan". Lasten ollessa vielä pieniä perhe muutti Sakkolan Kiviniemeen.

Aikuiseksi kasvetuutaan hän kävi Käkisalmen käsityökoulun ja työskenteli sen jälkeen Ivanoffin ompelimoissa ja opetti siellä taitojaan myös monelle Kiviniemen työlle. Avioliiton Lahja solmi Metsäpirtistä kotoisin olleen Jalmari Metson kanssa. Pariskunnalle syntyi kaksi lasta, poika ja tytär.

Sitten alkoikin raskas evakkotaival, joka lopulta päättyi Vesilahden Säijään. Siellä Lahja piti huolta anopistaan ja lapsista aviomiehen ollessa sodassa. Toista evakkomatkaa ei onneksi tarvinnut tehdä, koska perhe ei palannut Sakkolaan jatkosodan aikana. Säijässä evakkona olo oli rauhallista ja turvallista, asuntona oli ison maalaistalon muonamiehen mökki. Talon vanha isäntä ja emäntä olivat ystävällisiä ja auttoivat kaikin tavoin evakkoperhettä. Myös Lahja puolestaan oli suureksi avuksi naapurille, hän ratkoi vanhoja vinteilä löytyneitä vaatteita, käänsi ja ompeli uudestaan. Kauniin morsiuspuvunkin hän taikoi vanhoista verhoista.

Heti sodan jälkeen pariskunta rakensi talon Lempäälän Myllyvainiolle. Tonni oli kivikova savea, joten siinä oli perheenemännällä työsarkaa, että sai

omenapuut, marjapensaat ja perunamaan kasvamaan. Usean vuoden ajan hän jaksoi myös käydä Piipolla töissä sotakorvauksia tekemässä.

Käsitöiden teko ja lastenlasten kanssa puuhailu pitivät hänet pirteänä pitkälle vanhuuteen. Mieheensä kuoleman jälkeen hän muutti asumaan Ehtookotoon ja on saanut siellä viettää onnellista vanhuutta lähes 20 vuotta hyvien ja ystävällisten hoitajien huomassa.

Saara Patja

95 vuotta täytti 1.8.2006 kotonaan Lappeenrannassa Martta Naskali, o.s. Räikkönen. Hänen kotipaikkansa oli Sakkolan Kiviniemessä.

Eeva Koirasen 90-vuotisjuhlilla

Neljä polvea: Eeva Koiranen o.s. Jääskeläinen, 90 vuotta 11.9.2006, Pirjo Lindell o.s. Koiranen, Anu Hiltunen o.s. Lindell, Tiitus Toivo Juhani Hiltunen 2 kk. Kuva Tatu Hiltunen.

Kuva otettu isomummon 90-vuotispäivänä Kotikalliolla Lempäälän Kuljussa. Lämpimät kiitokset kaikille mukana olleille ja onnitellen muistaneille, mm. Sakkola-säätiölle ja Sakkolan kirkonkylän nuorisoseuralle. Hyvää Joulua kaikille tutuille.

Kolmen polven tytöt
ja Tiitus

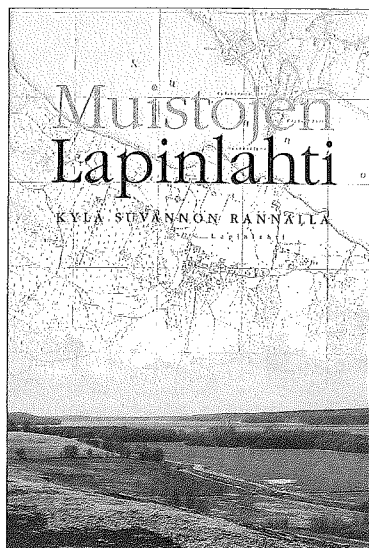
Sakkolan Kirkonkylän nuorisoseura sai jälleen viettää kauniin syyspäivän Eeva Koirasella. Samalla vietimme hänen 90-vuotispäiväänsä. Lapset ja lastenlapset olivat tehneet meille antoisan päivän. Saimme nauttia pöydän antimista, mutta ennen kaikkea hyvästä ohjelmasta, jonka lapset olivat tunteella valmistelleet. Eeva-täti piti myös itse antoisan puheen.

Päivä oli niin kaunis, että saimme myös nauttia pihapiiristä ystävien kanssa turinoidessa. Näitä syysretkiä olemme saaneet viettää hänen luonaan jo useana syksynä. Milloin olimme retkellä lammen rannalla nauttien kauniista maisemista tai sieni- ja marjaretkistä.

Kiitämme Eeva-täti sinua siitä, että olemme saaneet tulla luoksesi niin monena syksynä suurella joukolla ja aina olemme tervetulleita!

Lea Jääskeläinen

Myynnissä nyt - osta omaksi tai ystävälle lahjaksi!

**LAPINLAHDEN ja
PETÄJÄRVEN
KYLÄKIRJAT**
monipuoliset
ja laadukkaat teokset
entiseltä kotiseudulta.

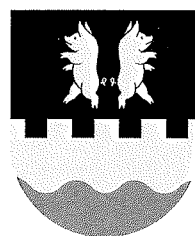
Runsaasti tietoa,
tarinoita ja
valokuvia.

Hinta 30 euroa/kpl,
hintoihin lisätään
postituskulut.

Lapinlahti-kirjan tiedustelut
Esko Kallonen
p. 03- 3676603, 040-5540747.

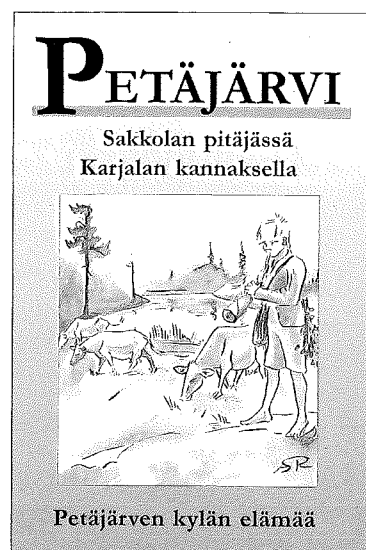
Kirjaa myytävänä myös
Sakari Pärssinen, Punkalaidun ja
Anne Pärssinen, Juupajoki.

Muista myös muut
Sakkola-Säätiön tuotteet,
kirjallisuudesta tekstiileihin.

Kirjatilaukset postittaa
Anneli Kuisma,
puh. 03- 3748 410.

Sakkolan vaakuna
sinunkin kotisi seinälle,
vain 10 euroa.

Petäjärven kylän elämää

Petäjärvi-kirjasta lisätietoa
Marjo Ristilä-Toikka
p. 040- 730 2622
Teuvo Kuparinen
p. 09-801 5617
Yrjö Raaska p. 03- 3739 541
Ritva Koski p. 03- 3739 728

KANNAKSEN KAUNISTA JA KARUA HISTORIAA

Tilaa nyt lahjaksi itsellesi ja muille historiankirjojamme muovikantisina näköispainoksina edullisesti :

”Hovinkylä 1911 – 1991”, kertomuksia ja valokuvia Sakkolan
nuorimmasta kylästä, nyt 240 sivua, joista uusia, ennen
julkaisemattomia 80 sivua. Hinta 35,- euroa + pk.

”Hovinkylä 1911 – 2001”, tehty kylän 90-vuotis juhla kirjaksi,
sekä Petäjärven hovin, ja koko eteläisen Kannaksen
lahjoitusmaatalonpoikien kunniaksi. Hinta 35,- euroa + pk.

Hovinkylä – Ojaniemi 1924 – 2004”, tehty samana vuonna
aloittaneiden yhteisen kansakoulupiirin ja Petäjärven
emäntäkoulun 80-vuotisen historian muistoksi. Lähes 400 sivua,
tietoja yli tuhannesta kannakselaisesta, kymmenistä suvuista ja
taloista ja satoja valokuvia tai karttoja. Hinta 40,- euroa + pk.

”Suvannon laaksoa ennen ja nyt”, postikortteja kotiseudun
kauneimmista maisemista. Hinta 3,- euroa + pk 8 kappaleen
erissä, joko kaikki erilaisia tai vain haluttuja kohteita.

Tilauksia toivomme
puhelimella tai kirjeellä :

Meeri Häkkinen
p.(09) 8011381,
Katajatie 8,
02360 Espoo.

Soini Hartikainen
p.(03) 6751482,
Jähkyentie 66,
14700 Hauho.

Sakkola-Museo Kuokkalan museoraitilla Lempäälässä
talvikaudella avoinna vain tilauksesta.

Sakkola-Museota koskevat tiedustelut:
Antti Hynnä p. 040 849 0048
Hannu Turkkinen p. 040 581 4398
Elsa Mäkelä p. 040 706 9483

PITÄJÄMME
INTERNETISSÄ

www.vuoksela-seura.fi

www.sakkola.fi

www.metsapirtti.net

Sakkolan, ja nykyisin myös Metsäpirtin ja Vuokselan pitäjälehti
SUVANNON SEUTU ON ILMESTYNYT VUODESTA 1957
eli puoli vuosisataa tulee täyteen ensi vuonna. Tilaa oma lehtesi nyt!

**SEURAAVA
SUVANNON SEUTU
ILMESTYY JOULUN ALLA!**

**AINEISTOT OLTAVA
TOIMITUKSESSA PERJANTAIHIN
1. JOULUKUUTA MENNESSÄ**

**Putkiliike
P. Nuora Ky**
37560 KULJU
Puh. 367 6100

Tuleeko Suvannon Seutu
-lehtesi oikealla osoitteella?
Ilmoita osoiteasiat kuntoon
p. 040 730 2622

Tilauskuponki SUVANNON SEUDULLE

Tilaan pitäjälehti Suvannon Seudun! Ensi vuosi 20 euroa, joulunumero 2006 ilmaiseksi.

Nimi:

Osoite:

Lahjatilauksen saaja:

Palautetaan osoitteella: Suvannon Seutu, Rautasemantie 375, 37550 Lempäälä.
Tai tilaa sähköpostitse: marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

SAKKOLA-SÄÄTIÖ

Hannu Turkkinen,
hallituksen puheenjohtaja,
Turkkisentie 12, 37550 Lempäälä,
puhelin 040-5814398 tai 03-3752525
hannu.turkkinen@kotiportti.fi

Aaro Viskari, varapuheenjohtaja
Helsingintie 32, 37560 Lempäälä,
p. 03-3676 190, 0400-836656

Matti Naskali, sihteeri,
Rautaranta 8, 28400 Ulvila,
p. 02-538 0855, 0500-721902
matti.naskali@mknpalv.inet.fi

VALTUUSKUNTA

Hannu J. Paukku, puheenjohtaja,
Harjatie 5, 32210 Loimaa
p. 02- 762 8152, 0500-741296
hannu.paukku@punkalaidun.fi

Esko Kallonen, varapuheenjohtaja
Kukkolantie 4, 37560 Lempäälä
p. 03- 3676603, 040-5540747

SAKKOLA-SEURA

Leena Rantakari, puheenjohtaja
Haapaniemenkatu 16 A 142,
p.09-710 846, 040-514 1682
leena.rantakari@elisanet.fi

HOVINKYLÄSEURA

Mirja Antila, puheenjohtaja
Kitarakuja 1, 01390 Vantaa
mirja.antila@kolumbus.fi
p. 050 599 6936

METSÄPIRTTI SEURA RY

Kalevi Hyytiä, puheenjohtaja
Norppakuja 6A, 01480 Vantaa
p. 04050 22750
kalevi.hyytia@metsapirtti.net

Kimmo Laulajainen, varapj
Kaarikuja 1 A 3, 00940 Helsinki
p. 09-304 854, 040534 5062

Ilmi Pesonen, sihteeri
Porslahdentie 10 A 13,
00960 Helsinki
p. 09-694 6309, 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com

METSÄPIRTTIKERHOT:

TAMPEREEN METSÄPIRTTIKERHO

Helka Korpela
Kalevan puistotie 13 C 58
33500 Tampere
p. 040565 0905
helka.korpela@kolumbus.fi

ETELÄ-POHJANMAA

Esko Lylander
Mustikkatie 1, 66400 Laihia
p. 06-4771300, 050599 7720
Mauno Hämäläinen
Vaasantie 270, 61600 Jalasjärvi
p.06-456 0482, 040527 4960

UUSIKAUPUNKI

Anneli Virtanen
Pappilankuja 15, 23600 Kalanti

0031012>KESTO /0037550

Hynnä Tauno
Kurkipolku
37550 LEMPAALA

TURKU

Aila Martelius-Mäkelä, puh. joht.
Eeronpolku 6, 23100 Mynämäki
p. 050 5948 712
aila.martelius@luukku.com
Nillo Kiiski, sihteeri
Tennaritie 7, 21200 Raisio
puh. 02-4383167 tai 0503575767

METSÄPIRTTI- JÄRJESTÖT TMK

Ossi Tuokko, puheenjohtaja,
Alaverstaanraitti 6 F 106,
33100 Tampere p. 0407542738

KIRVESMÄKI KERHO RY

Aulis Ukkonen
Tunnelitie 6 A 17
02700 Kauniainen
p. 09-505 1897, 0400 522854

METSÄPIRTTI ARKISTO

Mynämäen kirjasto
Yhteyshenkilöt:
Kari Ahtiainen p. 0445843107
Markku Lemmetti
02-4310956, 050-5119720
marku2@saunalahti.fi

VUOKSELA-SEURA ry

Taisto Virkki, puheenjohtaja
Paununkatu 24, 33700 Tampere
taisto.virkki@luukku.com
p. 03 - 363 1750, 0400-576722

Laila Saario, sihteeri
Rauduskoivunkuja 6, 36600 Pälkäne
taistosaario@netti.fi
p. 03- 534 3240, 040-586 0691

Sukututkimusasiat

Pentti Warvas,
Tervatie 25, 03100 Nummela
pentti.warvas@dnainternet.net
p. 019 - 334 606

Internet-asiat (vuoksela-seura.fi)

Timo Broman, Kurkelantie 619
25460 Toija
timo.broman@kisko.salonseutu.fi
p. 02 - 739 8419, 050 - 3335152

SUVANNON SEUTU

Suvannon ympäristön kotiseutulehti vuodesta 1957, 8 kertaa vuodessa.

Julkaisija: Sakkola-Säätiö **Kirjapaino:** Koski-Print, Valkeakoski

Toimitus: Suvannon Seutu,
Rautasemantie 375,
37500 Lempäälä
Päätoimittaja
Marjo Ristilä-Toikka, Lempäälä
Puhelin 040 730 2622
tai (03) 374 8 448 iltaisin
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

Metsäpirtin yhdyshenkilö
Ilmi Pesonen,
puh. 09-694 6309 tai 040730 6166
ilmi.pesonen@welho.com
Vuokselan yhdyshenkilö
Taisto Virkki, Tampere
p. 03 - 363 1750, 0400-576722
taisto.virkki@luukku.com